

Kierowniczka TL „Bajka” Pawełka Niedoba przyjmuje od prezesa ZG PZKO Zygmunta Stopy symboliczny klucz od nowego samochodu.

**»BAJKA« OBCHODZIŁA SWÓJ JUBILEUSZ
W BAŚNIOWYM KLIMACIE**

**W prezencji
nowy samochód**

CZ. CIESZYN (hs) – Zwykle szare wejście do siedziby Teatru Lalek „Bajka” przy ulicy Strzelniczej zmieniło się w sobotnie popołudnie nie do poznania. Jubileuszowych gości wprowadzało w iscie bajkowy świat już od samego progu. Nie dziwota – teatrzyk uroczystie obchodził jubileusz sześćdziesięciu lat od założenia i pierwszej premiery.

Zespół „Bajki” w jubileuszowy rok wprowadziła kierowniczka **Pawełka Niedoba**. – *Celem tego teatru jest dobro dziecka, jego uśmiech, zadowolenie, kształtowanie jego osobowości* – trafnie opisała ze sceny. Warto przypomnieć, że teatrzyk działa pod jej kierownictwem już piętnaście lat. Zebranych zespół poczęstował premierą spektaklu *Hanny Januszewskiej „Krzesiwo”* wg H. Ch. Andersena.

Jak na jubileusz przystało, nie obyło się bez życzeń. Na widowni pojawiło się wielu sympatyków tego zespołu. Byli więc najmłodsi widzowie, nie zabrakło byłych pracowników i współpracowników Bajki. Z życzeniami przyspieszył m.in. **Jerzy Kronhold**, konsul generalny RP w Ostrawie, **Agnieszka Fedorów**, wicekonsul ds. Polonii i kultury, prezes Kongresu Polaków w RC **Józef Szymeczek** razem ze swoim małym synem, **Zygmunt Stopa**, prezes Zarząd Głównego PZKO, **Stefan Gajda**, prezes Górnośląskiego Oddziału „Wspólnoty Polskiej”, przedstawiciele Bielskiego Oddziału „Wspólnoty Polskiej”. Z Płocka z zaproszeniem na gościnne występy

dla TL Bajka przyjechał długoletni reżyser zespołu, obecnie dyrektor płockiego teatru, **Marek Mokrański**. Teatr otrzymał wspaniały prezent – prezes Stopa przekazał na scenie P. Niedobie symboliczne klucze do nowego samochodu

Tuż po premierze odbył się w siedzibie Kongresu Polaków wernisaż wystawy pt. „Bajkowy świat”. Cudowną wystawę przygotował zespół TL „Bajka” pod kierownictwem **Wandy Michałek** i przy współpracy z Ośrodkiem Dokumentacyjnym KP. Zdjęcia, lalki i rekwizyty ze spektakli tworzą bardzo ciekawą całość. Na pewno warto się wybrać na wystawę z najmłodszymi, bowiem wiele lalek mogą dotknąć i nawet spróbować nimi poruszać. Wystawa jest otwarta do końca maja od poniedziałku do piątku w godz. 9-15.

Sto procent dotacji

OSTRAWA (mro) – *Możliwość czerpania z grantów europejskich na programy poświęcone kształceniu początkowemu, podniesieniu jakości kształcenia (np. w języku polskim), korzystania z technologicznych komunikacyjnych i informacyjnych, wytwarzania równych szans życiowych dla dzieci i uczniów, a także programów dalszego kształcenia pracowników szkół i placówek oświatowych niesie ze sobą program operacyjny UE pn. „Kształcenie dla celów konkurencyjności”, którego środki znacznie rozdzielać województwo – powiedziała „GL” **Martina Volná** z Wydziału Szkolnictwa w Urzędzie Wojewódzkim.*

W ciągu pięciu lat województwo otrzymało do podziału aż 2,2 mld Kč. O granty mogą wnioskować szkoły podstawowe, placówki oświatowe, stowarzyszenia i zrzeszenia szkół.

Ciąg dalszy na str. 2

Sprawa dwujęzyczności ciągle niejasna

SMIŁOWICE (dc) – Kolejne sejmiki gminne potwierdziły, że głównym, a w dodatku budzącym wiele niejasności problemem, jest wprowadzanie zasad dwujęzyczności w gminach. Właśnie tego tematu dotyczyła długa, lecz bardzo rzeczowa dyskusja na piątkowym sejmiku w Śmiłowicach. Radę Kongresu Polaków w RC reprezentował na nim **Bronisław Walicki**. Śmiłowiczanie zebrało się co prawda niewiele, za to zjawili się osoby, które mają rzeczywisty wpływ na sprawy dotyczące gminy – m. in. wójt **Gustaw Chwistek** oraz członkowie komisji ds. mniejszości narodowych.

– *Przepisy dotyczące dwujęzyczności są niejasne, w województwie brak koordynatora ds. mniejszości. Potrzebne jest jakieś ujednoczenie przepisów, aby samorządy gminne dokładnie wiedziały, jak ma wprowadzanie dwujęzyczności przebiegać* – mówił Chwistek. Zarówno on, jak i prezes MK PZKO **Anna Kowalczyk**, domagali się, by Kongres Polaków przygotował jasne instrukcje, również w języku czeskim, i rozesłał je do poszczególnych gmin. W Śmiłowicach umieszczono już dwujęzyczne tablice na budynku UG (ta jednak została niedawno zniszczona przez nieznanego sprawcę), przed wejściem do kancelarii we-

wnątrz budynku oraz na ścianie biblioteki. Rada Gminy nie zgodziła się natomiast z zatwierdzonym przez KMN wnioskiem MK PZKO o wprowadzenie dwujęzycznych tablic wjazdowych. – *Rada Gminy musi wniosek przyjąć, jeżeli KMN przyjęła w tej sprawie uchwałę* – tłumaczył B. Walicki. Na podstawie tych informacji członkowie KMN postanowili na nowo przedstawić sprawę na dzisiejszym posiedzeniu Rady.

Ciąg dalszy na str. 4

Polacy ranni w Kosowie

KOSOWO (kor) – Siły NATO w pln. Kosowie znalazły się pod ostrzałem z broni automatycznej. Dwudziestu dwóch polskich policjantów zostało rannych w wyniku zamieszek, po-

wstałych podczas wyprowadzania z ONZ-owskiego sądu w Kosovskiej Mitrovicy Serbów, którzy zajęli budynek trzy dni temu.

– *Życiu polskich policjantów nie zagraża niebezpieczeństwo* – poinformował naczelnik wydziału prawnego KGP, **Sławomir Weremiuk**. – *W tej chwili funkcjonariusze są przewożeni do szpitala. Ustalamy nazwiska tych, którzy zostali ranni* – dodał. Rannych opatrywali na miejscu polscy sanitariusze, była tam też polska karetka pogotowia.

Mieszkańcy Hawierzowa, którzy zawitali w sobotę na jarmark wielkanocny do Domu Towarzystwa „Reneta”, z zainteresowaniem obejrzyli występy zespołów „Mali Błędowianie” i „Błędowianie”. Młodszy tancerze przedstawili dziecięce zabawy ludowe oraz tańce śląskie; ich starsi koledzy m. in. stawianie „moja”. (dc)

NIZWYCZAJNY SZKOLNY SŁOWNIK ORTOGRAFICZNY

KATOWICE (mro) – *Gdy chichoczesz, to mam nadzieję, że się do mnie – nie ze mnie – śmiejesz* – to jeden z 263 wierszyków uświadamiających złożoność polskiego języka i na wesoło przedstawiający jego zasady. Jego autorem jest polonijny dziennikarz na stałe mieszkający w Sztokholmie, **Tadeusz Rawa**.

– *Pomysłodawczynią napisania wierszyków była Ewa Dereń, doktorantka na Uniwersytecie Śląskim, która pod kierownictwem prof. Edwarda Polańskiego z tegoż uniwersytetu – naukowca uznanego za numer jeden polskiej ortografii – stworzyła właśnie słownik „na wesoło”*. E. Polański jest autorem wielu słowników ortogra-

ficznych, a E. Dereń współautorką wielu z nich – powiedziała T. Rawa.

W słowniku bardzo przystępnie opisane są zasady ortografii. W części podstawowej przy-

– *Wierszyki słownikowe nie są częścią rozrywki i mają charakter dydaktyczny* – powiedział „GL” T. Rawa, dodając, że część z nich zawiera zasady pisowni danego wyrazu czy odmiany.

Pierwsze wieści z księgarskich ład donoszą, że słownik świetnie się sprzedaje i trafia do bardzo wielu szkół. – *Wierszyki podobają się także dorosłym, chociaż słownik oficjalnie jest przeznaczony do nauczania języka polskiego w szkołach podstawowych i gimnazjach* – mówi autor.

Dodajmy, że na ten literacki eksperyment zdobyło się warszawskie wydawnictwo Arti Biuro, gdzie można się zgłaszać z zamówieniami na słownik.

Polszczyzna na wesoło

każdym wyrazie podane są najważniejsze i najtrudniejsze formy jego odmiany. Tematem krótkich rymowanych wierszyków są ortogramy, czyli wyrazy z trudną pisownią, jak np.: – *Tu ci zasadę dość prostą wyłożę: widzimy brzoškę, dlatego, że – brzożę, czy – Husarze to było wojsko przednie i pod Kircholmem, i pod Wiedniem*.

**SEJMIK GMINNY
NA X ZGROMADZENIE
OGÓLNE
KONGRESU POLAKÓW**

Ostrawa – Budynek Technoprojektu
Ostrawa, Havlíčkovo
nábřeží 38, nr pokoju 410,
IV piętro
18. 3. 2008, godz. 17.00

Wogoda

WTOREK – Zachmurzenie wznoszące do dużego, możliwe opady topniejącego śniegu. Temperatura w dzień 2-6 st., nocą od 1 do -3 st. C.
ŚRODA – Pochmurno, możliwe przelotne opady śniegu. Temperatura w dzień 2-6 st., nocą od -1 do -5 st. C.

tydzień

10 – 16 III 2008

■ Prezydent USA, George Bush, wyraził zgodę na modernizację polskiej armii w zamian za umieszczenie bazy antyrakietowej Stanów Zjednoczonych w Polsce. Powiedział to w trakcie spotkania z premierem Polski, Donaldem Tuskiem.

■ Przed trybunałem ONZ. ds. zbrodni wojennych w byłej Jugosławii w Hadze rozpoczął się proces byłego chorwackiego generała, Ante Gotoviny, oraz dwóch innych chorwackich generałów. Proces ma związek z czystkami etnicznymi, dokonywanymi na Serbach pod koniec wojny w Chorwacji w 1995 roku.

■ Na przedmieściach irackiego Mosulu zostały znalezione zwłoki porwanego 29 lutego chaldejskiego arcybiskupa Mosulu, Paulosa Farda Raho. Nie wiadomo, czy 65-letni hierarcha zmarł z powodu złego stanu zdrowia, czy też został zabity.

■ Amerykański prom kosmiczny Endeavour wystartował w kierunku międzynarodowej stacji kosmicznej (ISS). Na jego pokładzie znajduje się siedmiu astronautów. Obecna misja potrwa 16 dni.

■ Ok. 160 osób zginęło lub odniosło rany wskutek serii wybuchów w albańskiej bazie wojskowej na przedmieściach stolicy kraju, Tirany. Na terenie bazy specjaliści albańscy i amerykańscy dokonywali likwidacji starej amunicji.

■ Na pokładach europejskich samolotów będą mogli pojawić się uzbrojeni agenci bezpieczeństwa – postanowił Parlament Europejski, ostatecznie przyjmując nowe przepisy o bezpieczeństwie w ruchu lotniczym w Unii Europejskiej.

■ Premier Polski, Donald Tusk, spotkał się w Waszyngtonie z przedstawicielami młodych polskich elit w USA, które pragną pomóc krajowi w zabieganiu o polskie interesy oraz w poprawianiu pozycji Polski w USA.

■ Robotnicy remontujący dworzec kolejowy w Brzeclawiu na południowych Morawach znaleźli 71 worków pocztowych zawierających kilkadziesiąt tysięcy listów i przesyłek odesłanych w latach 2001 – 2006 z zagranicy do Republiki Czeskiej.

■ 5 osób zginęło, a 10 zostało rannych, kiedy mierzący kilkadziesiąt metrów dźwign zwałił się na budynek mieszkalny na nowojorskim Manhattanie.

■ W stolicy Tybetu, Lhasie, trwały zamieszki i demonstracje antychińskie. Zginęło co najmniej 80 osób, a wiele doznało obrażeń, ponieważ chińskie służby bezpieczeństwa otworzyły ogień do uczestników demonstracji. Dalajlama oskarżył chińskie władze o „kulturowe ludobójstwo” i zaapelował do społeczności na całym świecie o wszczęcie śledztwa w sprawie ostatnich wydarzeń w Tybecie.

■ Algierscy porywacze 2 austriackich turystów zażądali wymianą za nich zwolnienia pięciu islamskich terrorystów przetrzymywanych w więzieniach w Algierii i Tunezji. Rząd austriacki odmówił rozmów z porywaczami.

■ Żona prezydenta RP, Maria Kaczyńska, powiedziała w wywiadzie dla tygodnika „Wprost”, że popiera metodę zapłodnienia „in vitro”, jeżeli pomoże ona bezdzietnym parom w posiadaniu potomstwa. W Polsce jest teraz ok. miliona par, które nie mogą mieć dziecka. Przeciwno stosowaniu metody „in vitro” ostro występuje Kościół katolicki.

(M. B.)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Jednym z odznaczonych nauczycieli był Władysław Kubień z Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie

Odznaczenia dla nauczycieli

CZ. CIESZYŃ (ar) - Z okazji zbliżającego się Dnia Nauczyciela władze ratusza odznaczyły w piątek nauczycieli szkół i przedszkoli działających na terenie miasta.

W br. oceniono też po raz pierwszy pedagogów szkół średnich i artystycznych, którymi miasto bezpośrednio nie zarządza. W sumie oceniono za długoletnią pracę piętnastu pedagogów, wśród nich również na-

uczycieli polskich placówek szkolnych. Nauczycielka **Janina Piecuch** z PSP przy ul. Havlíčka pracuje w szkolnictwie od 34 lat. Trochę się m.in. o bibliotekę szkolną, a przede wszystkim o to, by książki nie stały na półkach, ale trafiały do uczniów.

Władysław Kubień z Gimnazjum Polskiego jest znanym pedagogiem, założycielem teatrzyku Sz.K.A.P.A., który prezentuje szkołę w regionie i poza jego granicami. Współpracuje też z ośrodkiem dla osób niepełnosprawnych EBEN - EZER w Żukowie. Do największych sukcesów w ostatnich trzech latach zaliczyć należy udział na różnych festiwalach w kraju, Polsce i Austrii. W ub. roku W. Kubień włączył się aktywnie razem z uczniami do programu „Młodzież w akcji” i przygotował musical „BOOM”, który miał premierę w Teatrze Cieszyńskim, a gorąco został przyjęty przez publiczność nie tylko u nas, ale też w Polsce i na Słowacji. Wśród odznaczonych znalazła się także **Renata Wdówka**, dyrektor Podstawowej Szkoły Artystycznej im. Pawła Kalety, która jest współzałożycielem „Euroorkiestry Śląsk Cieszyński”. Nawiązała również współpracę międzynarodową ze szkołami artystycznymi w Polsce, Finlandii i na Słowacji.

Targi zawodowe

OSTRAWA (mro) – Na konferencję „Kariera” oraz targi pracy „Symbioza”, które odbywać się będą w dniach od 19 do 21 bm., zaprasza Wyższa Szkoła Górnicza – Uniwersytet Techniczny w Ostrawie. Będzie to spotkanie przedstawicieli firm, organizacji, szkół a także studentów poszukujących zatrudnienia, jak również pragnących poznać opinie zagranicznych specjalistów na temat aspektów czeskiego rynku pracy. Partnerem projektu jest miasto Ostrawa. Informacje o programie dostępne są na www.karieraplus.cz.

»Dziupla« wciąż w remoncie

CZ. CIESZYŃ (kor) – *Ciągle mamy sporo roboty, ale zbliżamy się już na szczęście do mety* – powiedział naszej gazecie **Michał Przywara**, gospodarz Zarządu Głównego Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, organizacji, która zamierza otworzyć klub młodzieżowy w „Dziupli”, lokalu mieszczącym się w suterrenach siedziby ZG PZKO. – *Wszystko wskazuje na to, że „Dziupla” w nowej szacie ruszy w pierwszych dniach kwietnia. To powinien być ostateczny termin* – zapewnił Przywara.

SMP-owcy pomalowali już całe wnętrze lokalu, teraz zajęli się sanitariatami, kuchenką i barem. – *Chce-*

my też poszerzyć scenę, bo ta jest za mała na to, by mogły się na niej odbywać jakieś występy. Poza imprezami będzie też na scenie można usiąść, bo będzie przykryta dywanem – mówi Przywara.

Remont zatem trwa. A remont to spore wydatki. Dlatego SMP-owcy proszą o pomoc. Wciąż można nabyć kupony w cenie 30 kc. Zapewniają one darmowy wstęp na Dni Kultury Studenckiej, które odbędą się w Bystrzycy w dniach 6-7 czerwca, lub na inną imprezę SMP. Przypominamy, że kupony można zakupić w Kancelarii Kongresu Polaków, w Biurze ZG PZKO lub wysyłając e-maila do SMP na adres: smp@centrum.cz.

Ciekawostki

Spaliła brudas...

Chińska panna młoda spaliła żywcem swojego świeżo poślubionego męża, bo przyszedł do niej – leżącej już w łóżku – z brudnymi stopami – podaje Reuters. Wang i jego żona Luo pobrali się 2 lutego tego roku. – *Para – choć kłóciła się o drobne rzeczy – cały czas przeżywała swój miesiąc miodowy* – powiedział chiński urzędnik agencji Xinhua. – *Para pobiła się w nocy 4 marca – byli wtedy bardzo zdenerwowani i wypili do tego butelkę alkoholu. Bardzo łatwo wtedy o kłótnię* – dodaje. – *Około godziny 22 Luo zobaczyła jak upojony alkoholem mąż wślizguje się do łóżka bez wcześniejszego umycia nóg. Kiedy Wang zasnął, w złości podpaliła pościel* – poinformował jeden ze śledczych. – *Kiedy Wang się przebudził, małżeństwo zaczęło*

się okładać pięściami. W walce tej mężczyzna został powalony na ziemię. Kiedy ogień ogarnął sypialnię, Luo uciekła z pomieszczenia. Z kolei Wang spalił się żywcem – dodają źródła policyjne. Kobieta została aresztowana.

Nie znają swej historii

Prawie połowa Brytyjczyków nie wie, czym jest Magna Carta, słynny XIII-wieczny dokument ograniczający prawa władcy i kładący podwaliny demokracji. Badania przeprowadzone na zlecenie Biblioteki Brytyjskiej wykazały, że aż 45 proc. spośród 2 tys. ankietowanych nigdy nie słyszało o ważnym akcie, a tylko 32 proc. wiedziało, jakie było jego znaczenie. Dokument spisany w 1215 r. przez angielskich baronów i króla Jana Bez Ziemi jest uważany za jeden z najważniejszych aktów

moim zdaniem

MARTYNY RADŁOWSKIEJ-OBRSUNIK

Demokracja a zabytki

Hotel „Palace” (dawniej „National”), perła secesji ostrawskiej, zbudowany przed I wojną światową przez wiedeńskiego architekta Wunibalda Deiningera, poszerzony przez Ernsta Kornera o słynną funkcjonalistyczną kawiarnię „Europa” (znaną bardziej jako „Opera”, która w szczytowej formie dogorywała w późnym socjalizmie), ogołocony z ornamentyki przez specjalistów socrealizmu, przebudowany przez nuworyszów kapitalizmu, wyeksploatowany do „gołej ściany”, ma zostać zburzony. Takie informacje przyniósł „Deník” (7 bm.). Gazeta donosi, że Ministerstwo Kultury odrzuciło wniosek ostrawskich konserwatorów zabytków o uznanie budynku za wartość kulturową, bo najwyraźniej w mieście nad Ostrawicą, zdaniem praskich urzędników, kipi od zabytków kultury i uznanie kolejnego jest po prostu nie na miejscu...

Właściciel „perły” – firma NBC Ostrava (której jedynym akcjonariuszem jest ECM Real Estate Investments) – najprawdopodobniej przejściowo (?) zarządzać będzie także otaczającym hotel terenem. W tej sprawie złożył już wniosek do władz dzielnicy. A więc NBC będzie zawiadywać ładnym kawałkiem gruntu w centrum miasta przeżywającego boom inwestycyjny. Toteż firma, jak donosi dziennik, jeszcze nie wie, co powstanie w tym miejscu. Hotel? Biura? Mieszkania?

Hasłem aksamitnej rewolucji było – nie będziemy tacy, jakimi byli „oni”. Pamiętam jak „oni” bez zmruczenia oka wyburzyli cały kwartał secesyjnej zabudowy mieszczańskiej dookoła Domu Polskiego. Ten ostatni ocalał dzięki staraniom Polaków ostrawskich i doszperaniu się przez nich informacji, że Klement Gottwald właśnie tam grał w kregle... Skazana na podobną zagładę ul. Stodolni „uciekła” spod koparki w 1989 roku. Dziś kwitnie. Przynosi dochody, a budynki stoją odrestaurowane, jak stały...

„Palace” nie rozkwitnie bujną secesją i miedziano-kryształowym funkcjonalizmem.

Będzie przynosił dochody z gruntu.

radlowska@glosludu.cz

Z rynku znikną stare lipy

ORŁOWA (mro) – Dwie stare lipy zdobiące stary orłowski rynek zostaną wycięte, ponieważ zostały zatakowane przez grzyby.

– *Stan lip jest zły, a ich korony są naruszone przez intensywne wysychanie gałęzi* – powiedziała „GI” **Květoslava Vítová** z miejskiego Wydziału Środowiska Naturalnego. Dodajmy, że miejsce, w którym rosną drzewa, jest silnie zasolone z powodu używania środków chemicznych przez służby drogowe. – *W tej ostatniej kwestii już prowadzimy rozmowy z drogowcami, by bardziej dbali o stan drzewostanów*

w mieście – zaznaczyła K. Vítová. Dodajmy, że na miejscu wykarczowanych drzew już wkrótce zostaną zasadzone nowe odmiany *tilia tomentosa brabant*, które są bardziej odporne na zmiany środowiska na-

Sto procent...

Dokończenie ze str. 1

Nie pominięto też placówek organizujących czas wolny dzieci i młodzieży, osób prawnych działających na rynku kształcenia, miast, gmin i ich związków oraz organizacji pożytku społecznego. Projekty mogą być nawet trzyletnie. Minimalna wysokość dotacji na jeden projekt to 400 tys. kc, maksymalna – 25 mln kc. Dotacja będzie udzielana w stu procentach.

Zainteresowani mogą skorzystać z serii seminariów informacyjnych o warunkach przyznawania tych grantów organizowanych przez Urząd Wojewódzki. Dziś odbywa się pierwsze, kolejne już 25 bm. Otwarcie zgłoszeń do grantów rozpocznie się 3 kwietnia, a zamknięcie nastąpi 19 maja br. Więcej na www.kr-moravskoslezsky.cz.

prawnym w historii demokracji, który przyczynił się do kształtowania późniejszych praw i wielu dokumentów konstytucyjnych.

Okulary pomogą

Naukowcy japońscy skonstruowali okulary, które zapamiętują położenie różnych ważnych przedmiotów, typu kluczyki do samochodu. Okulary Smart Goggle rozpoznają przedmioty i kodują ich lokalizację, po czym przypominają użytkownikowi, gdzie i kiedy po raz ostatni używał poszukiwanej rzeczy. Wynalazca Yasuo Kuniyoshi i jego współpracownicy z uniwersytetu w Tokio wykorzystali w gadżecie najnowocześniejsze i najbardziej zaawansowane oprogramowanie do rozpoznawania przedmiotów. Niestety eksperymentalny model jest zbyt duży, aby można go było używać na co dzień, ale profe-

sor Kuniyoshi szuka sposobów na zminiaturyzowanie wynalazku.

Akordeonowy rekord

W Miastku (Pomorskie) ustanowiono nowy kaszubski rekord Polski w jednoczesnym graniu na akordeonie. Dwie popularne melodie „Czindę” i „Ahoj Janeczku” wykonało 202 akordeonistów – poinformował pomysłodawca imprezy Marek Wantoch-Rekowski. Poprzedni rekord został w ten sposób pobity o 34 graczy. W ubiegłym roku w Kramarzynie (Pomorskie) dwa kaszubskie utwory – „Mój tata kupił kozę” i „Na Kaszubach” – wykonało 168 akordeonistów. Bicie rekordu było kulminacją obchodzonego w Miastku Dnia Jedności Kaszubów. Według Marka Wantocha-Rekowskiego, w całonocnej imprezie wzięło udział 6– 6,5 tys. osób.

ROZPOCZAŁ SIĘ OKRES WIELKIEGO TYGODNIA

Wielkanocne pytania

W niedzielę poprzedzającą Wielkanoc, nazywaną Niedziłą Palmową, rozpoczął się okres Wielkiego Tygodnia. Jak wygląda liturgia Wielkiego Tygodnia i Wielkanocy w Kościele katolickim? Jakie znaczenie mają związane z nią obrzędy? O tym opowiada ks. Paweł Grodek z parafii Gnojnik.

– Święte Triduum Paschalne Męki i Zmartwychwstania Pańskiego jaśnieje jako szczyt całego roku liturgicznego. Triduum Paschalne rozpoczyna się Mszą Św. Wieczery Pańskiej, osiąga swój szczyt w Wigilii Paschalnej i kończy się Nieszporami Zmartwychwstania Pańskiego – czytamy w kalendarzu liturgicznym.

W Zielony Czwartek podczas śpiewania hymnu „Chwała na wysokości Bogu” na wieczornej Mszy Św. Wieczery Pańskiej grają organy i dzwonią wszystkie dzwony. Potem milkną aż do Mszy Św. Wigilii Paschalnej, kiedy to śpiewa się ten sam hymn. W międzyczasie używa się kołatek. Z liturgią Wieczery Pańskiej łączy się wzruszający i wymowny obrzęd umycia nóg dwunastu mężczyznom. Obrzęd ten jest przypomnieniem umycia nóg Apostołom przez Chrystusa w czasie Ostatniej Wieczery. Po komunii i po specjalnej modlitwie kapłan przynosi Najświętszy Sakrament do tabernakulum w odpowiednio przygotowanej kaplicy, zwanej „ciemnicą”. Jest to zwyczaj sięgający czasów, kiedy nie było jeszcze w kościołach tabernakulów i Najświętszy Sakrament przechowywano w zakrystii lub w innym godnym miejscu.

Jedyny dzień w roku bez mszy

Wielki Piątek jest dniem męki i śmierci Jezusa Chrystusa. Jest to jedyny dzień w roku, w którym nie ma mszy św. Jest tylko komunie św. z hostii konsekrowanych poprzedniego dnia. W Wielki Piątek (także jedyny raz w roku) klęka się przed

Krzyżem, jak przed Najświętszym Sakramentem. Ołtarze w tym dniu są pozbawione ozdób, puste tabernakulum jest otwarte. Nabożeństwo wielkopiątkowe rozpoczyna się liturgią słowa, w której naczelnym miejscem zajmuje opis Męki Pańskiej wg św. Jana. Po homilii następuje uroczysta modlitwa powszechna. W niej wspomina się w dwunastu różnych intencjach wszystkich, których obmyła zbawcza krew Chrystusa, przelana na krzyżu. Punktem szczytowym liturgii w tym dniu jest Adoracja Krzyża. Po zakończeniu liturgii wielkopiątkowej w procesji zanoszą się eucharystyczne Ciało Chrystusa w monstrancji przykrytej białym przezroczystym welonem do Grobu Pańskiego.

Biała Sobota aż do Wigilii Paschalnej jest w dalszym ciągu dniem smutku po złożeniu Chrystusa w grobie. Jest też dniem odwiedzania Grobów Pańskich i adoracji Najświętszego Sakramentu. Cała dynamika nocy paschalnej koncentruje się wokół nowego życia, przyniesionego przez Chrystusa. Dlatego liturgia Wigilii Paschalnej pełna jest wymownych symboli, którymi są: światło, słowo, woda i uczta. Przed bramą świątyni kapłan święci ogień – symbol wiekuistej światłości. Potem od tego ognia zapala pascha, który w procesji wnosi do zagrożonej ciemnościami świątyni. W czasie procesji wierni zapalają od pascha swoje świece. Tak powoli rozchodzi się wśród obecnych „Światło Chrystusa”, napelniając świątynię blaskiem. Po ostatnim czytaniu ze Starego Testamentu, przy dźwiękach organów oraz biciu w dzwony śpiewa się hymn „Chwa-

ła na wysokości Bogu”. W tym dniu kapłan poświęca wodę. Jej znaczenie najlepiej wyjaśnia modlitwa odmawiana w czasie jej poświęcenia: *Prosimy Cię, Panie, niech przez Syna Twojego zstąpi na tę wodę moc Ducha Świętego, aby wszyscy przez chrzest pogrzebani razem z Chrystusem w śmierci, z Nim też powstałi do nowego życia.* Dlatego chrzest i odnowienie obietnic chrzcielnych zajmują tak ważne miejsce. Liturgia światła, słowa i chrztu są wprowadzeniem do radosnego spotkania ze Zmartwychwstałym Chrystusem w Eucharystii.

Cała Niedziela Zmartwychwstania jest dziękczynieniem za nowe życie, którego źródłem jest Zmartwychwstały Chrystus.

Czy Piątek ważniejszy jest od Niedzieli?

O obrzędy wielkotygodniowe w Kościele ewangelickim zapytałśmy ks. Bogusława Kokotka, pastora zboru Na Niwach w Cz. Cieszynie, pytając zarazem, czy to prawda, że dla ewangelików Wielki Piątek jest większym świętem niż Niedziela Zmartwychwstania? Oto jego odpowiedź:

Wielki Piątek jest bardzo ważnym świętem dla ewangelików. W swej wymowie i przekazie zbawczej śmierci Jezusa Chrystusa w szczególności określa teologię krzyża wykreowaną – jeśli w ten sposób można się wyrazić – w czasach reformacji. W żadnym jednak wypadku nie oznacza ten fakt przekroczenia lub odsunięcia na dalszy plan Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego, która jest ukoronowaniem zbawczego dzieła Jezusa i zarazem punktem kulminacyjnym wielkanocnego świętowania. Zatem obrzędowość związana z Wielkim Tygodniem, przeżywanie Triduum Paschalnego, zgodna jest całkowicie z obrzędowo-

Fot. DANUTA CHLUP

Święcenie palm, czyli najczęściej gałązek bazi, mających symbolizować gałązki oliwne, którymi witano Jezusa wjeżdżającego do Jerozolimy, jest pięknym obrzędem, na który najbardziej cieszą się dzieci.

ścią oraz liturgią w Kościele rzymskokatolickim. Okres Wielkiego Tygodnia rozpoczyna się od Niedzieli Palmowej, przypominającej wjazd Pana Jezusa do Jerozolimy. W czasie Triduum Paschalnego, szczególnie w Wielki Piątek, obowiązuje ścisły post. Wielki Czwartek to pamiątka ustanowienia Wieczery Świętej. Wielki Piątek – dzień śmierci Jezusa na krzyżu – za czasów dr. Marcina Lutra i w późniejszej tradycji połączony był z drogą krzyżową. Obecnie drogi krzyżowej się nie odprawia, a w liturgii nabożeństw wielkopiątkowych w czasach współczesnych przypomnianych jest tzw. „siedem

słów” – są to ostatnie zdania, które wypowiedział Pan Jezus na krzyżu. Biała, albo też Wielka Sobota, zakończona bywa w tradycji liturgicznej niektórych parafii, szczególnie w Polsce, Jutrznia Wielkanocną. Po niej następują Niedziela Wielkanocna oraz Wielkanocny Poniedziałek. Z wyjątkiem palm, wszystkie symbole wielkanocne – a więc baranek wielkanocny, jajka, jak też pokarmy, są te same jak w obrzędowości katolickiej, z uwzględnieniem specyficznej kolorystyki zgodnego z tradycją ludową i folklorem Śląska Cieszyńskiego, który różni się od zwyczajowości Polski Centralnej. Opr. (dc)

Nasza Recenzja

To trzeba zobaczyć!

Na ten spektakl warto się wybrać z całą rodziną. Na pewno nie będą się na nim nudzić ani dzieci, ani dorośli. Baśnie H. Ch. Andersena bawią i uczą kolejne pokolenia. Jest inaczej jest z „Krzesiwem”, które w adaptacji Hanny Januszewskiej dodatkowo rozśmiesza widzów co chwila.

Przed widzami maluje się historia wracającego z wojny młodego Żołnierza (Jan Szymanik). Na swojej drodze spotyka Czarownicę (Pawelka Niedoba), która prosi go o pomoc w zdobyciu krzesiwa ukrytego w starym drzewie. Za niewinną z pozoru prośbą kryje się jednak pewien podstęp. Żołnierz bardzo szybko go odkrywa i dzięki krzesiwu udaje mu się zdobyć młodą księżniczkę. Można zarzucić temu opracowaniu brak wartości moralnych, Żołnierz z pozoru wszystko zdobywa za darmo, bez większego wysiłku. U Andersena przeżywa biedę, dzięki której poznaje, że nie bogactwo liczy się najbardziej w świecie, spotykają go chwile grozy. W spektaklu wyreżyserowanym przez Karola Suszkę Żołnierz beztrudno dochodzi do wszystkiego. I to chyba jedyny mankament spektaklu.

Wielkim plusem przedstawienia jest scenografia Haliny Szkopek. Na uznanie zasługują jej lalki Strażników pilnujących zamku, których taniec do muzyki Andrzeja Macoszka rozbawił widzów na bardzo długo. Tego nie da się opisać, to po prostu trzeba zobaczyć.

Na uznanie zasługują cały zespół teatru, który zaprezentował wyrównaną, a co w teatrze lalek najważniejsze, zespołową grę aktorską. Bardzo sympatyczny jest Żołnierz Jana Szymanika, ciekawa postać Czarownicy (Pawelka Niedoba). W pięknej i powabnej Królownie Ewy Kus może się zakochać każdy mały widz. Nie byłoby tego spektaklu bez pracy niewidocznych, bo nie wychodzących przed scenę, a jednak niezbędnych i niezastąpionych aktorek: Wandy Michalek oraz Krystyny Czech. To wszystko również zasługa Karola Suszki, który dodał sztuce wspaniałej lekkości i porządnej dawki humoru.

Warto wybrać się na ten spektakl z całą rodziną. Nawet jeżeli dzieci widziały go już w swojej szkole, na pewno nie będą się nudziły i z radością obejrzą go raz jeszcze. Najbliższa okazja do rodzinnej wyprawy do teatru będzie już 28 marca o godz. 17.

HALINA SIKORA

Teatr Lalek „Bajka”, „Krzesiwo”. na podstawie baśni H. Ch. Andersena, autor: Hanna Januszewska, reżyseria: Karol Suszka, muzyka: Andrzej Macoszek, scenografia, lalki: Halina Szkopek, premiera: 15 marca 2008.

Fot. WIESŁAW PRZECZEK

Oldboya

FELIETON WŁADYSŁAWA SIKORY

Nazwisko Karola Bergera (3V 1894 – 30 VIII 1953) jest związane przede wszystkim z ludowym dramaturgią cieszyńską. Stanowiło ono niegdyś ważki element naszej nadolziańskiej kultury. Teatr amatorski odegrał u nas doniosłą rolę rozbudzania życia narodowego: nie było właściwie miejscowości, gdzie by nie odgrywano tzw. „wieczorków”. Pierwsze przedstawienie „Chłopów arystokratów” W. L. Anczyca przygotowano w roku 1852 w cieszyńskiej Czytelni Ludowej. Odtąd podobne „wieczorki” stają się jednym ze sposobów skupiania ludzi. Były to nieomal romantyczne wydarzenia: scenę organizowano układając deski na beczkach po piwie, malowano kulisy na płótnie; w ogóle sytuacja wymagała wiele pomysłowości, wzajemnego zrozumienia, wspólnej wiary w celowość i zbawienną podobnego działania.

Karol Berger należał do charakterystycznych przedstawicieli międzywojennego nauczycielstwa polskiego nad Olzą. Jego generacja walczyła na frontach I wojny światowej i przy okazji pożegnała „ciotkę” Austrię, aby kłaść podwaliny życia narodowego w Europie Środkowej. Pobierała nauki przeważnie w seminarium nauczycielskim – na cieszyńskim Bobrku. Już wntczas, wbrew zakazom austriackich władz szkolnych, studenci seminarium potajemnie się spotykali, pisali i recytowali patriotyczne wiersze, ćwiczyli się w grze na instrumentach, śpiewali pieśni ludowe i narodowe. Powoławszy beztrudną grupę „debaciorzy”, wyjeżdżali do różnych miejscowości ze swoimi „wieczorkami”. Wiedzieli, że właśnie ten sposób – z wesolą piosenką, z żartobliwym monologiem – łatwiej im będzie trafić do ludzi, przekonać ich do potrzeby skupiania się wokół wspólnej sprawy narodowej. Ruch ten pobudził

scenopisarstwo E. Farnika, J. Szuścika, O. Zawiszy, F. Dyrny, E. Grima, W. Krzyszcza i wielu dalszych pisarzy ludowych. Szczególnym wzięciem cieszyły się takie sztuki Karola Bergera, jak: „Nawrócony”, „Wiosna Ludu”, „Zbójnik śląski”, „Zbojcka krew”, „Babska rewolucja”, „Och, ta Kasia”, „Czarna maska”, „Czarodziejki spod Czantorii”, „Panna Halszka mężatką” i in. Dramatopisarz-nauczyciel wzbogacił też repertuar teatru szkolnego. Napisał np. „Jasia sierotę”, „Kwiat paproci”, „Śpiących rycerzy”, „Cudowny pierścień”, „Panią Twardowską”, „W czarownym królestwie”...

O Karolu Bergerze

Karol Berger urodził się w rodzinie górniczej w Łazach. Pierwszą wojnę światową spędził na włoskim froncie. Lata te opisał w książce – wspomnieniach: „Na Podgorze”. Był też autorem wielu felietonów, opowiadań, powieści. Głośna była prapremiera „Nawróconego” w czeskocieszyńskiej Strzelnicy, grana jako impreza towarzysząca wystawie dorobku Zaolzian w polskiej szkole wydziałowej w Czeskim Cieszynie. Berger należał też do pierwszych dyrygentów Chóru Nauczycieli Polskich, prowadził tzw. rewelersów (kwartet męski z towarzyszeniem instrumentu), w ramach „debaciorzy” był prezesem powstałej w roku 1936 Sekcji Literacko-Artystycznej przy Macierzy Szkolnej. Założył Teatr Macierzy Szkolnej (1937) oraz scenę lalkową „Bajka” (Czes. Cieszyn i Orłowa). II wojnę światową spędził w Generalnej Guberni, ukrywając się pod nazwiskiem Czesław Nowicki. Nie wrócił już na Zaolzie, wykładał w Technikum Górniczym w Rybniku.

Pamiętam go z bratem Józefem z czasu odwiedzin u babci Bergerowej w Orłowej, kiedy przyjaźniłem się z jego bratankiem Tadeuszem.

grosz do grosza

Na razie bez większych zmian

Ci wszyscy, którzy mieli nadzieję, że w lutym ceny przestaną piąć się w górę, mocno się rozczarowali. Ceny żywności oraz koszty związane z utrzymaniem mieszkania zwiększyły się w stosunku do lutego ub. roku o 7,5 proc. Chodzi o rekordowe podwyżki na przestrzeni ostatnich dziewięciu lat.

Najdotkliwiej podwyżki dały się we znaki – co raczej nikogo nie dziwi – emerytom i ich rodzinom. Wydatki na życie były u nich w lutym wyższe o 9,3 proc. O 9 proc. podskoczyły wydatki na życie w rodzinach o najniższych dochodach. Stosunkowo najmniej odczuły postępującą drożyznę rodziny, w których przynajmniej jedna osoba ma stałą pracę. Wydatki na życie podniosły się tam „tylko” o 7,1 proc. Wraz z cenami rosła i nadal rośnie też inflacja – podczas gdy w lutym ubiegłego roku wynosiła 1,5 proc., w grudniu osiągnęła już 6,5 proc., zaś w lutym tego roku – 7,5 proc. Inflacja miałaby spadać dopiero pod koniec roku. Póki co jednak końca podwyżek nie widać. Jedyną dobrą wiadomością jest to, że w styczniu obniżyły się ceny masła (przeciętnie o ok. 8 proc.) oraz chleba (o ok. 2 proc.). I na tym raczej koniec. Wszystko inne drożało, m.in. owoce, warzywa z ziemniakami włącznie, większość gatunków mięs, wyroby mleczne, w tym jogurty, a także cukier, czekolada i wyroby z czekolady, elektryczność, gaz ziemny, woda i ciepła woda, czynsze, usługi transportowe, komunikacja miejska, abonament telewizyjny, usługi fryzjerskie, opłaty pocztowe...

Przed rokiem a dziś

W porównaniu do początku roku 2007, ceny dziś wyglądają następująco:

Chleb, pieczywo, wyroby zbożowe – wzrost o 21 proc.

Jajka – wzrost o 33,6 proc.

Mleko – wzrost o 31,9 proc.

Sery – wzrost o 23,3 proc.

Masło – wzrost o 25,3 proc.

Oleje jadalne – wzrost o 26,6 proc.

Wieprzowina – spadek o 2,3 proc.

Samochody – spadek o 1,2 proc.

Telefony komórkowe – spadek o 17,2 proc.

Elektryczność – wzrost o 9,5 proc.

Gaz ziemny – wzrost o 16,5 proc.

Ciepło i ciepła woda – wzrost o 11,4 proc.

Woda i odprowadzanie ścieków – wzrost o 3,9 proc.

Paliwa stałe – wzrost o 21,3 proc.

Czynsz w mieszkaniach najemnych – wzrost o 17,1 proc.

Usługi transportowe – wzrost o 7,7 proc.

Dania w restauracjach – wzrost o 1,6 proc.

Piwo w restauracjach – wzrost o 8,1 proc.

Dania w stołówkach – wzrost o 7,2 proc.

Usługi kosmetyczne i fryzjerskie – wzrost o 8,7 proc.

Jeżeli chodzi o ceny paliw, czteroosobowa rodzina zajmująca trzypokojowe mieszkanie zapłaci w tym roku za ogrzewanie o 10-20 proc. więcej, niż w roku ubiegłym. Za benzynę Natural płacimy obecnie o niespełna 15 proc. więcej, niż w lutym 2007 r. Jeszcze bardziej podrożał w ciągu ostatniego roku olej napędowy – o 16 proc. Ceny biletów autobusowych podskoczyły średnio o 8 proc. Głębiej do kieszeni sięgają od kilku miesięcy osoby podróżujące pociągiem, szczególnie te, które nie wykupiły kart ulgowych (zwykłych, dla młodzieży lub emerytów za 600 koron na trzy lata).

Gwoli pocieszenia

Gwałtowne podwyżki cen, szczególnie żywności, nie były rzadkością także w minionym wieku. Dla rodzin najuboższych, wielodzietnych i ludzi bezrobotnych stanowiły prawdziwą katastrofę. W styczniu – dokładnie sto lat temu – gazety na przykład donosiły o tym, że Amerykę ogarnął kryzys gospodarczy, który dał się odczuć także na rynkach europejskich. Do Europy wracały wtedy dziesiątki tysięcy robotników, którzy w „ziemi obiecanej” nie znaleźli dla siebie miejsca ani pracy. Dworzec w Boguminie podobno ogarnęła istna panika, kiedy do miasta zaczęły wracać tłumy emigrantów z Ameryki. Do Bogumina, w którym istniał już wtedy bardzo ważny węzeł kolejowy, codziennie przyjeżdżało z hamburskich portów, jak napisał „Týden”, aż 2500 ludzi rozczarowanych Ameryką, zdesperowanych swoją sytuacją i pozbawionych jakichkolwiek perspektyw. Ich powrót pogrążył jednak rodziny w jeszcze większej nędzy. Całe Austro-Węgry walczyły wtedy z drożyzną, ceny chleba były powodem zamieszek i protestów.

Po raz kolejny ceny podskoczyły gwałtownie pod koniec I wojny światowej. Panował głód, żywność kupowano na czarnym rynku po cenach iście niebotycznych. Nawet na tzw. kartki nic nie można było dostać. Po tem ceny żywności znów rosły gwałtownie w czasie kryzysu gospodarczego, który ogarnął świat w latach trzydziestych. U rzeźnika Goldberga w Morawskiej Ostrawie kilogram chudej wieprzowiny kosztował wtedy 10 koron. Tłusta była o dwie korony tańsza. Za bułkę z kawałkiem szynki u rychwałdzkiego sklepikarza trzeba było zapłacić 1 koronę. Przy czym warto dodać, że tygodniowy zasilek dla bezrobotnego niezonałego mężczyzny wynosił zaledwie 10 kc. Żonaty bezrobotny dostawał dwukrotnie więcej.

Okrutnym zamachem na oszczędności zwykłych ludzi była reforma pieniężna z wiosny 1953 roku. Sprawiała ona, że w jednej chwili moneta jednokoronowa przekształcała się w monetę dwuhalerzową. Z banknotów zaś zrobiła się kupka bezwartościowej makulatury. W stosunku 1 do 5 jedna osoba mogła wymienić najwyżej 300 koron, resztę wymieniano w stosunku 1 do 50. Przypomnijmy, że zarabiano wtedy przeciętnie od 500 do 1500 koron miesięcznie. Ludzie, którzy z dnia na dzień stracili dorobek całego życia, próbowali protestować i walczyć o swoje pieniądze. Demonstracje odbyły się m.in. w Boguminie i Ostrawie. Zdesperowanych robotników rozpędzało wojsko. Protesty na nic się zdały. Pani Olga S. wspomina dziś, że za wszystkie pieniądze, które miała w domu, kupiła po reformie trochę truszkawek. Z uciulanych oszczędności nie pozostało jej prawie nic. (h)

JAZDA NA GAPEŁ – OSZCZĘDNOŚĆ CZY ATRAKCJA?

Bez biletu drożej

OSTRAWA (wak) – Jazda bez biletu, nawet pomiędzy dwoma najbliższymi przystankami, kosztuje od 1 marca 2008 roku 500 kc, czyli o sto koron więcej aniżeli w roku ubiegłym, i to tylko w przypadku, jeśli

nych kar po bezskutecznych wezwaniach – podlega kolejnym sankcjom. Wniosek kierowany jest do kolegium ds. wykroczeń, a następnie do sądu. W tym wypadku grozi zapłacenie znacznie wyższej sumy.

mandat uiszczony zostanie od razu lub do siedmiu dni od jego wystawienia. Później trzeba już zapłacić 1000 kc. Przepisy rozstrzygają wszystkie szczegóły kar – gapowicz płaci nie tylko za jazdę bez ważnego biletu, ale musi też wykupić jednorazowy bilet za 10 kc. Przewożenie bez ważnego biletu zwierząt lub bagażu też jest karane. Jeśli zdarzy się, że wykupiliśmy np. bilet miesięczny, a podczas kontroli stwierdzimy, że zapomnieliśmy go w domu, kontroler również w takim przypadku wypisuje mandat. Jeżeli jednak w ciągu trzech dni ukarany okaże bilet imienny w Wydziale Transportu Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej w Ostrawie, zapłaci 30 kc. Jeżeli ktoś już przyłapany na jeździe bez biletu, nadal go nie kasuje i zostanie znów przyłapany, a jeszcze nie zapłacił poprzedniej lub następ-

– Najgorszymi gapowiczami są osoby o dużym temperamencie lub pijacy. Lamentują, nie chcą pokażać dowodu osobistego, powołują się na znajomości, podejmują próby ucieczki i... odmawiają płacenia kary. Kontroler biletów cały czas musi mieć oczy dookoła głowy. Kiedy wypisujemy mandat, nie możemy skupiać się jedynie na tym. Chwila nieuwagi i już możemy zostać skopani czy uderzeni w głowę – mówi proszący o anonimowość rewizor. Jego słowa potwierdzają statystyki MPK. W ub. roku w pojazdach komunikacji miejskiej pobitych zostało przez agresywnych podróżnych kilkunastu kontrolerów; dziesięciu z nich spędziło na chorobowym od kilku dni do kilku miesięcy. Do ostatniego incydentu doszło 12 bm. w autobusie, kiedy to agresywny pasażer najpierw raczył rewizorów wyzwi-

skami, później jednego z nich uderzył pięścią w twarz, a drugiemu złamał palec.

Bez ważnego biletu podróżują uczniowie, przede wszystkim jednak osoby bezrobotne i bezdomne. Zwłaszcza od tych ostatnich ściąganie kar pieniężnych jest niemożliwe. Zdaniem kontrolerów coraz częściej wśród „czarnych pasażerów” znajdują się też osoby, które trudno nazwać biednymi.

– Problem jazdy bez biletu to nie tylko nasza specyfika. Występuje także w innych krajach. Kontrolerzy reprezentują władzę, a władza to nadal „oni”. Często jest przekonanie, że ucieczka przed kontrolerem czy niezapłacenie mandatu to powody do dumy. Ponadto często liczy się na łut szczęścia, że może się uda. Zwłaszcza młodym wydaje się, że jazda na gapeł, to atrakcyjny wzorzec zachowania, który urozmaica codzienne życie – twierdzi psycholog **Marta Konečná**.

Warto przypomnieć, że pasażer ma także swoje prawa. Osoba podająca się za kontrolera biletów, w autobusie czy w tramwaju, musi mieć identyfikator z numerem i nazwą przedsiębiorstwa. Na żądanie powinna wykazać się legitymacją służbową ze swoim zdjęciem, nazwiskiem oraz okresem ważności. Jeżeli jej nie ma, to można odmówić okazania biletu.

Jazda autobusem, tramwajem czy trolejbusem bez biletu ciągle traktowana jest przez społeczeństwo z pobłażliwością, a złapanie gapowicza przez kontrolera odbierane jest w kategoriach pecha, a nie kary. Tymczasem straty, jakie z tego powodu ponoszą przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej, są poważne. Przez gapowiczów tylko w Ostrawie (ale również w innych miastach) Zarząd Komunikacji Miejskiej traci miliony koron rocznie. Za tę sumę można by kupić np. kilka nowoczesnych niskopodłogowych autobusów.

(wak)

Sprawa dwujęzyczności ciągle niejasna

Dokończenie ze str. 1

Chwistek poruszył również sprawę publikacji o historii Śmiłowic, którą przygotowuje gmina we współpracy z wydawnictwem „Regio”. Środki finansowe, które udało się zgromadzić, pozwalają na wydanie książki tylko w języku czeskim. Byłoby to nieszczęśliwym rozwiązaniem, gdyż w gminie żyje 26 proc. mieszkańców narodowości polskiej. – A historia gminy była „polska” – dodał **Emil Labaj**. Wójt pytał B. Walickiego o możliwość pomocy finansowej ze strony Kongresu, która umożliwiłaby dwujęzyczne wydanie monografii. (Jak dowiedzieliśmy się wczoraj, na podstawie rozmowy z B. Walickim, gmina wysłała już od-

powiedni list do Kongresu).

Pełnomocnikiem gminy zostanie na okres kolejnej kadencji **Jakub Kowalczyk**, jego zastępcą będzie **Władysław Niemczyk**. J. Kowalczyk został wybrany również delegatem na Zgromadzenie Ogólne KP, „rezerwowym” jest G. Chwistek.

RZEKA (dc) – Na sejmik gminny, który odbył się w niedzielę w połączeniu z zebraniem sprawozdawczym MK PZKO, przyszła spora grupa ludzi. – Gdyby tak wysoki procent członków PZKO zjawiał się np. na sejmiku w Cz. Cieszynie, to trzeba by było wynająć dużą salę – stwierdził reprezentujący Radę Kongresu Polaków **Tadeusz Wan-**

tuła, chwając mieszkańców Rzeki. Dodajmy, że tamtejsze Koło liczy obecnie zaledwie 26 członków.

Prezes MK PZKO **Karol Fojcik** podsumował działalność Koła w ub. 60-leciu. Trójka uczniów gnojnickiej PSP, do której uczęszcza obecnie czworo dzieci zamieszkałych w Rzece, pod kier. wicedyrektor **Renaty Buławy** przedstawiła krótki program związany ze zbliżającą się Wielkanocą.

Zarówno zebranie MK, jak i sejmik, miały niezwykle szybki i sprawny przebieg. Jedynym tematem dyskusji było wprowadzanie dwujęzyczności. Obecny na obradach wójt **Tomáš Tomeczek** zwracał uwagę na skomplikowany pod względem administracyjnym system przydzielania dotacji państwowej na realizację zasad dwujęzyczności. Osoby w Urzędzie Wojewódzkim odpowiedzialne za dotacje ciągle się zmieniają, na stronach internetowych województwa nie ma żadnych instrukcji czy druków, które ułatwiłyby gminom zorientować się w tej sprawie. Uchwała dotycząca dwujęzyczności została w Rzece przyjęta już w ub. roku, obecnie ma być realizowana.

Pełnomocnikiem gminnym będzie nadal **Andrzej Brzeźek**, który został równocześnie wybrany delegatem na Zgromadzenie Ogólne KP. Wybrano też dwóch „rezerwowych” – **Władysława Kostkę** i **Karola Fojcika**.

O program kulturalny na sejmiku w Rzece zadbały dzieci z gnojnickiej PSP

Jak pieczęć
uwierzytelnia list,
tak dobre uczynki
uwierzytelniają
wiarę.

Marcin Luter

Jemiola

Nr 324
DODATEK KULTURACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ♦ Materiały prosimy przysłać pod adresem „GL”
lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ♦ Numer zamknięto 17. 3. 2008

Wypełnionych nadzieją, pogodnych
i radosnych świąt Wielkanocnych
życzy Drogim Czytelnikom

zawsze zielona »Jemiola«

Zwyczajne okołowielkanocne

Najstarsze święto chrześcijańskie

Jest pierwszym, najstarszym i największym oraz najważniejszym świętem chrześcijańskim. Wielkanoc ma oktawę, którą dawniej w całości obchodzono jako Święta Wielkanone. Później to najdłuższe świętowanie w Kościele ograniczono do środy po Zmartwychwstaniu Pańskim. Od XVIII w. z tego świętowania wykluczono i tę środę, a jeszcze później nawet i wtorek. Obecnie Święta Wielkanocne obchodzi się zaledwie przez dwa dni, niedzielę i poniedziałek, chociaż najstarsi informatorzy pamiętali jeszcze, że *i we wtorek to było taki małe święto*.

Z tradycją wielkanocną najściślej i nierozzerwalny wprost związek ma jajko jako symbol życia oraz ponownych narodzin, a to widocznie już od czasów pogańskich. Zmartwychwstanie Pańskie w świadomości ludu Śląska Cieszyńskiego jest również świętem, podobnie jak Boże Narodzenie, wybitnie rodzinnym, chociaż ma ono w zasadzie nieco inny charakter, a to, zdaje się, ze względu na obfite i mięsne jedzenie w tym czasie i na wiosenną porę roku. Dlatego chyba, w połączeniu z aspektem religijnym, określa się Wielkanoc jako czas szczęśliwy i najbardziej radosny.

Czekoladowe »zajączki«

Wczesnie rano w dzień Zmartwychwstania Pańskiego – Wielką Niedzielę – dzieci chyżo wstawaly z łóżek i po rannym pacierzu, najczęściej jeszcze w nocnych koszulkach bądź piżamkach biegły do ogrodu, szukając

tam w krzewach, kwiatach lub gęstej trawie (o ile była wyrosnięta) swojego *zajączka* – uprzednio przez rodziców przygotowanego podarunku, na który składały się wyłącznie słodczy: czekoladki w postaci zajączków, kurek i jajek. Po I wojnie światowej w polskich ochronkach (przedszkolach) dzieci także otrzymywały *zajączka*, ale już do południa w Wielką (Białą) Sobotę.

Modlitwa o dobre plony

Tradycyjnie Pierwsza Niedziela Wielkanocna, jako największe święto roku, była dniem odpoczynku dla wszystkich domowników, tzn. łącznie ze służbą, i poza najniezbędniejszymi pracami czas spędzano w kościele i kręgu rodzinnym w domu, *bo w tak wielki święto nie godzi se chodzić po chałupach*, nawet w odwiedzinach do krewnych, choćby mieszkali bardzo blisko. Tylko gospodarz, czy to z małym synem, czy wnukiem, wychodził w pole z krzyżkami palmowymi, zrobionymi w *glowionek*, wtykając je do czterech rogów poszczególnych łanów lub zagonów, co zapewnić miało bogate plony, niewyleganie zbóż, pomyślny sprzęt i skuteczną, jak wierzono, ochronę przed gradobiciem czy zalaniem wodą podczas powodzi. Przy każdym łanie czy zagonie *rzykano* – modlono się.

Taniec słońca

Na Mszę świętą szli wszyscy – niekoniecznie narazem, bo ktoś musiał pozostać w domu – i zabierano ze sobą nawet niemowlęta, bo wierzono, że ten, kto w Niedzielę Wielkanocną nie będzie na Mszy świętej, ten będzie chorował przez cały rok. Z kościoła spieszono z błogosławieństwem prosto do domu, aby sobie i domowi przynieść szczęście. Dlatego nigdzie nie zatrzymywano się. Gdy była piękna, słoneczna pogoda, *pokładało to* (wróżyło) urodzajny rok i dobrą pogodę we wszystkie dni roku. Wieczorem obserwowano – nigdy nie z domu przez okno – zachód słońca, bo istniało przekonanie, że w tym dniu zachodzące słońce tańczy lub przynajmniej drga z radości, że Zbawiciel wstał z martwych. Kto taki taniec czy drganie słońca zauważył, temu przez cały rok miało w każdym wypadku sprzyjać szczęście. Po obiedzie zaś dziewczęta i chłopcy praktykowali różne miłosne i matrymonialne wróżby, które nie różniły się wiele od tych, które uprawiano w inne, wróżbom sprzyjające dni. Obiad był wystawny. W wielu domach, głównie siedlaczycy (gospodarskich), podawano pieczone jagnię lub kozłę, albo panierowane sznyce z tych mięs i salatek z kapusty lub kwaszone ogórki.

JAN SZYMIK

(Fragment pracy „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim”.)

Śmiergustowe oracje

(po wejściu do domu, lub przed drzwiami)

Prziszli my tu po śmierguście,
jynym nas też nie opuście.

Szónki, wajec nie lutujcie,
kwitym nas też poczęstujcie!

A za tą piękną przemóweczkę
dejcie nóm kielbaseczkę!

A jak tu nic nie dostanymy,
wytłókymy wszystkie szyby.

Bo my dzisio wczas stowali
i zimną rose otrząsali.

Sowy, wróny nóm se przigładały,
jak my ją do flaszek ładowali.

Dejcie cosi mało-wiele,
malowane wajca do kobiele.

Nie chcemy moc, jynym cosi,
aby tego było dło nas dosyć.

Ale nie dowejcie dwóm jednego,
bo se pobijymy o niego!

(przed wejściem do pokoju)

Miły gazdoszku, puście nas do izby!
Je nas tu niewiela, nie zrybiymy ciżby.

Przychodzimy tu do was
W tyn śmiergustowy czas.

Polejmy, wysuszmy i pujudmy dali,
uznejcie, że nie bydymy tu nocowali.

A powiedziała nóm waszo kaczka,
że gażdzinka upiykla pecynka i placka.

Powiedziała nóm waszo kura,
że naniósła wóm wajec do fortucha.

Powiedziała nóm waszo świnia,
żeście ji na święta zabili syna.

A jeśli ni syna, to isto córeczke,
dejcie nóm ś ni aspón szpyreczke.

A krejcie z daleka od ręki,
abyście se nie narobił męki.

Stojmy, stojmy na ostrym kamiyniu,
ciecze nóm wodziczka na dół po ramiyniu.

Dejcie nóm, dejcie, jeśli chcecie dać,
bo nóm trzeja iść dali dziolchy polywać!

(Zaczerpnięto z pracy Jana Szymika „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim”.)

Sąd nocą u Kajfasza. Fotomontaż: scena z cieszyńskiego przedstawienia „Misterium Męki Pańskiej” na tle świątyni zbudowanej w Jerozolimie w miejscu, gdzie przed dwoma tysiącami lat rzeczywiście stał pałac Kajfasza.

MISTERIUM MĘKI PAŃSKIEJ

Cieszyńskie rekolekcje

Od 7. do 15. 3. zespół teatralny parafii św. Elżbiety w Cieszynie prezentował w Teatrze im. A. Mickiewicza po raz 23. swe monumentalne przedstawienie *Misterium Męki Pańskiej*. W przejmującym, trwającym ponad trzy godziny widowisku wystąpiło ponad sto osób, w tym kilkudziesięciosobowa grupa dzieci i młodzieży. Widownię zapełniali przede wszystkim parafianie z makroregionu Śląska oraz z Małopolski, Opolszczyzny. W tym roku *Misterium* obejrżeli też mieszkańcy Karwiny, Cz. Cieszyna i Jabłonkowa, gościem jednego spektaklu był także ks. biskup **Vladislav Volný**.

Cieszyńskie przedstawienie przypomina wydarzenia związane z ostatnimi dniami ziemskiej pielgrzymki Jezusa, szczególnie wzruszające są sceny przesłuchiwania, biczowania i ukrzyżowania Jezusa, którego postać kreuje **Stanisław Pońc**. Mocną stroną inscenizacji są muzyka (swoje kompozycje udostępnił zespołowi **Wojciech Kilar!**) i scenografia (**Alicja, Leon Białkowie**). Przedstawienie wprowadziła w 1985 r. do repertuaru zespołu i wyreżyserowała s. **Jadwiga Wyrozumska**. Cieszyński zespół został w 2000 r. włączony do Europasji – europejskiej wspólnoty kilkudziesięciu grup teatralnych wykonujących przedstawienia o tematyce pasyjnej.

Trzon zespołu aktorskiego tworzą robotnicy cieszyńskich zakładów pracy, górnicy, ekspedientki, nauczycielki. Jedyłą nagrodą jest dla nich udział w zagranicznych pielgrzymkach i wycieczkach, dofinansowywanych z kasy zespołu. Oprócz *Misterium* zespół posiada w repertuarze sztukę **Zofii Kosak** *Gość oczekiwany*, *Jasełka tradycyjne* i *Janowi Pawłowi II w holdzie*. (k)

W nr. 317 „Jemiola” omówiliśmy reakcje polskiej prasy oraz niektórych instytucji państwowych i hierarchów kościelnych na opublikowanie w polskim przekładzie książki Jana Tomasa Grossa *Strach. Antysemityzm w Polsce tuż po wojnie*. Obecnie wracamy do tematu tekstem ks. dr. Janusza Salamona SJ, jezuita, absolwenta Uniwersytetu Oksfordzkiego, dyrektora Centrum Kultury i Dialogu w Krakowie. Wydaje się, że ten opublikowany przez „Gazetę Wyborczą” esej jest najważniejszym głosem nie tylko w polemice wokół *Strachu*, ale pierwszym w ogóle przyczynkiem formułującym zasadnicze pytania i diagnozy na temat polskiej refleksji historycznej.

Uwolnić się od strachu

(2)

Szczególnie skandaliczne wydało mi się rozumowanie jednego z historyków, który, odnosząc się do wątku „żydokomuny”, bez żenady konkludował: „Nic dziwnego, że Polacy nie lubili Żydów”. Czy z tej „naukowej” tezy miałyby wynikać: „Nic dziwnego, że Polacy mordowali Żydów”? A co myśleć o argumentacji rozwijanej przez niektórych autorów sugerujących, że Żydzi, choćby przez to, że kolaborowali z sowieckim okupantem, zasłużyli na los, jaki ich spotkał z rąk polskich sąsiadów? Być może historykowi wolno tak myśleć, ale z pewnością takie rozumowanie jest nie do przyjęcia dla chrześcijanina. Chrześcijaństwo oferuje człowiekowi w sytuacji zapaści moralnej „usprawiedliwienie przez wiarę”, zakładające uznanie własnej winy, przeżycie żalu i przyjęcie przebaczenia, a nie „usprawiedliwienie przez kontekst” rozpisujące jego winę na tysiacy okoliczności i uwarunkowań.

Wysiłki zmierzające do „usprawiedliwienia przez kontekst” są szczególnie przynębiające, jeśli są podejmowane w imię rzekomej obrony reputacji religii. Uchylenie się przed nazwaniem zła po imieniu oraz przyznaniem, że w sytuacji wyzwania można było pójść dalej w naśladowaniu Chrystusa i okazać odrobinę więcej moralnego heroizmu, dużo bar-

dziej kompromituje religię niż przyznanie, że ludzie religijni, jak wszyscy inni, są narażeni na moralną porażkę.

Stworzony przez romantyków mit Polski – „Chrystusa narodów” – nakazywał nam zaprzeczać, jakoby kiedykolwiek na przestrzeni całej naszej historii zdarzyło się nam kogokolwiek prześladować. Wszystkie nasze wojny były wojnami obronnymi i sprawiedliwymi, a nasza ekspansja była zawsze rezultatem umów pokojowych. To, że w końcu padliśmy ofiarą zaborców, było w istocie konsekwencją naszej szlachetności.

Fundamentem chrześcijaństwa nie jest założenie nieomyślności chrześcijan. Wprost przeciwnie, chrześcijaństwo jest odpowiedzią na nieusuwalną ludzką słabość i tej słabości ma zaradzać, odwołując się do mocy Boga. Chrystus zbudował Kościół na fundamencie, jakim był apostoł Piotr, który go zdradził, wyznał swoją winę, gorzko zapłakał, a potem z głębi poczucia swojej ludzkiej słabości głosił ewangelię miłości, przebaczenia i pokory.

To nie byli Polacy

Dlaczego trudno jest nam dziś odnieść się do tego bolesnego epizodu naszej historii, jakim było zaangażowanie niektórych na-

szych rodaków w prześladowanie Żydów ocalałych od Zagłady?

Sądzę, że tym, co się kryje za naszym oporem wobec stawienia czoła prawdzie, są zrodzone w długotrwałej niewoli typowo polskie strachy. Jakże to strachy? Może najważniejszy – to strach przed utratą tego, co w czasach braku suwerennego państwa wydawało się nam głównym źródłem naszej wartości i poczucia wyższości wobec naszych prześladowców. To strach przed utratą statusu ofiary, która – niczym Chrystus – przez to, że cierpi niewinnie, jest moralnie szlachetniejsza nie tylko od swoich oprawców, ale także od wszystkich innych, którzy nie cierpią. Ten stworzony przez romantyków mit Polski – „Chrystusa narodów” – zakorzenił się w naszej świadomości tak, że uznaliśmy go za historyczną rzeczywistość. Mit ten nakazywał nam zaprzeczać, jakoby kiedykolwiek na przestrzeni całej naszej historii zdarzyło się nam kogokolwiek prześladować. Wszystkie nasze wojny były wojnami obronnymi i sprawiedliwymi, a nasza ekspansja była zawsze rezultatem umów pokojowych. To, że w końcu padliśmy ofiarą zaborców, było w istocie konsekwencją naszej szlachetności.

(Dokończenie za tydzień)

Ks. dr JANUSZ SALAMON SJ

Telewizja

WTOREK 18 MARCA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 18 marca 6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Smocze opowieści - Urażona duma. Dom niespodzianek 9.05 Budzik - Gitara 9.35 Atlantis High 10.00 Zwierzowiec - Inteligencja 10.20 Zdrowo z Jedyńką 10.40 Z EURO-pą na ty 11.10 Moda na sukces (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Tak jak w Unii 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.00 To fantastyczne światło - Niechaj się stanie światłość 14.30 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 15.00 Wiadomości 15.10 Mistrzostwa Polski w Zakopanem 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Klan (s.) 17.45 Plebania (s.) 18.10 Mistrzostwa Europy w Eindhoven - Finały 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Poszukiwany, poszukiwana 21.55 Misja specjalna (mag.) 22.25 Czternaście dni - Prowokacja bydgoska 23.25 W pajęczynie sieci (film USA) 0.50 Paradox Lake 2.10 Był taki dzień 18 marca 2.15 Notacje - Zdzisław Skwara.

■ TVP 2

6.15 Ewangelia według św. Mateusza 7.20 Przylądek Dobrej Nadziei 7.45 Bodzio, mały helikopter - Powódź 8.05 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 Sędzi i Iloraz wdzięku (s.) 11.40 Dr Quinn (s.) 12.30 Złotopolscy - Miłosne niepokoje (s.) 13.00 Delfin - bohater doskonalony 14.00 Podróże z żartem - Paryż Dakar 15.00 Gliniarz i prokurator - Spotkanie po latach (s.) 15.55 M jak miłość (s.) 16.55 Czterej pancerni i pies - Brama (s.) 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 18.55 Sport-telegram 19.05 Koło fortuny 19.40 Kocham kino 20.10 M jak miłość (s.) 21.00 Kulisy serialu „M jak miłość” 21.15 Magazyn Ekspresu Reporterów 22.10 Między słowami 0.00 Panorama 0.20 Proces norymberski - Rudolf Hess 1.20 Szansa na miłość (telenowela) 1.50 Z Dwójką bezpieczniej 1.55 Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Gramy dla was 8.00 Serwis info - flesz 8.02 Gość poranka 8.15 Serwis info - flesz 8.17 Przegląd prasy 8.20 Serwis ekonomiczny 8.30

MIĘDZY SŁOWAMI

110 min, USA/ Japonia 2003
TVP 2, wtorek 18.3., godz. 22.10
Reżyseria: Sofia Coppola
Występują: Bill Murray, Scarlett Johansson, Giovanni Ribisi, Anna Farris, Akiko Takeshita i inni.

50-letni gwiazdor telewizyjny Bob Harris przyjeżdża do Tokio, gdzie ma nakręcić film reklamowy. Pozornie prosta scenka okazuje się trudna w realizacji, zdjęcia zaczynają się przedłużać. Do hotelu, w którym mieszka Bob, wprowadza się para nowożeńców Charlotte i John. Młody mężczyzna jest fotografem i całe dnie spędza w pracy, podczas gdy jego żona nudzi się w pokoju hotelowym. Pewnego dnia Charlotte poznaje Boba. Oboje zaczynają spędzać ze sobą coraz więcej czasu. Między młodą kobietą i doświadczonym mężczyzną rodzi się niezwykła przyjaźń.

CZTEREJ BRACIA

150 min, USA 2005
Polsat, wtorek 18.3., godz. 21.00
Reżyseria: John Singleton
Występują: Mark Wahlberg, Tyrese Gibson, André Benjamin, Garrett Hedlund, Terrence Howard, Josh Charles, Sofia Vergara i inni.

Angel, Jeremiah, Bobby i Jack są braćmi, choć różnią się kolorem skóry. Spotykają się, by pochwycić kobietę, która uratowała ich przed życiem na ulicy, wychowała i uczyniła rodziną. Adopcynna matka padła ofiarą napadu rabunkowego na sklep w Detroit. Bracia nie chcą czekać, aż policja znajdzie sprawców. Rozpoczynają prywatne śledztwo, które prowadzi ich do zaskakujących miejsc i ludzi.

Serwis info 8.35 Korespondent TVP o poranku 8.45 Schlesien Journal 9.00 Transmisja obrad Sejmu 16.13 Rozmowa dnia 16.30 Serwis info 16.45 Aktualności 16.50 Relacje 17.00 Europieniądze 18.00 Aktualności 18.45 Wokół nas 19.00 Tropicieli 19.15 TV Katowice poleca 19.20 Zgłębić tajemnice raka. Choroby kobiece 19.50 TV Katowice zaprasza 19.55 Polska Liga Hokejowa 20.01 Minęła 20-ta 20.30 Serwis info 20.35 Minęła 20-ta 21.05 Telekurier bliżej ciebie 21.30 Serwis info 22.16 Ekonomia i rynek (mag.) 22.30 Serwis info 00.03 Powołani do walki 1.04 Minęła 20-ta 1.46 Serwis info 2.12 Ekonomia i rynek (mag.) 2.22 SpełniONA w biznesie.

■ POLSAT

5.30 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.20 Adam i Ewa (s.) 6.55 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 7.40 Wielka wygrana (teleturniej) 8.30 Opowieści biblijne - Jezus (film kopr.) 10.30 Beverly Hills 90210 (s.) 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Zamieńmy się z żonami 13.00 Rodzina zastępcza plus - Malowanie (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 15.15 Daleko od noszy - Kłątwa Faraona (s.) 15.50 Wydarzenia 16.25 Interwencja (mag.) 16.50 Beverly Hills 90210 (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie (s.) 20.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) 21.00 Czterej bracia (film USA) 23.30 Chirurdzy (s.) 0.30 Millennium 1.30 Miasto zwycięzców (teleturniej) 2.30 Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Telewizyjna szkoła - Bedřich Smetana 9.15 Odkryte powiązania 9.30 Ale on ma żonę (film czes.) 11.05 Prof. V. Holzknecht opowiada 11.30 Klucze (film TV) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Córki McLeoda (s.) 14.15 Ćwiczmy z TVC 14.25 Co znaczy w domu 14.50 Simpsonowie (s. anim.) 15.15 Legendy Kung Fu (s.) 16.00 Nauka jest zabawna 16.25 Program dyskusyjny 16.45 Zaczarowane przedszkole 17.15 AZ-kwiz 17.40 Czarne owce (pr. publ.) 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Dom - to sztuka (mag.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej 10 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Katastrofy lotnicze (cykl dok.) 20.55 Wszystko

party (talk show) 21.40 Co tydzień zabral (pr. sat.) 22.10 Detektor 22.40 Dzień kobiet Buriana 23.10 Spotkali się... (pr. muz.) 0.00 Losowanie Szczęśliwej 10 0.05 Reporterzy TVC 0.40 Podróż po... 1.10 Taxi.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Jak się mieszka z historią 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.25 AZ-kwiz 11.50 Żywe serce Europy 12.00 Chłopaki w akcji (mag. kul.) 12.30 Czarne owce (pr. publ.) 12.50 Boisko 7 (dla dzieci) 15.00 Oldřich Veselý (dok.) 16.00 Fotograf, Katrina i jazz (dok.) 17.00 Niewygodni (cykl dok.) 17.15 Pamięć drzew (cykl dok.) 17.35 Małe duże gry i zdarzenia 18.00 Klucz (mag.) 18.30 Babel (mag.) 18.50 Gdzie pieniądze pomagają 19.00 Wiadomości w języku migowym 19.05 Adult English Zone 19.35 Simpsonowie (s. anim.) 20.00 Uczniowie i wagarowicze (dok.) 20.30 Europejski film: Hitler: Narodziny zła (film kan.-USA) 22.00 Kinobox (mag.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Sport 23.10 Klub dokumentalny: Przekłete karykatury 0.10 Wzór na temat... First Lady 2.10 Pojedynki przywódców.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hotel Hansson (s.) 9.30 Morze miłości: Skok do szczęścia (film niem.) 11.30 Ulica (s.) 12.15 To morderstwo, napisała (s.) 13.15 Veronica Mars (s.) 14.10 O.C. (s.) 15.05 Smallville (s.) 16.00 Odłożone sprawy (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Bez śladu (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.20 Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.15 112 (mag.) 22.50 Godzina zemsty (film USA) 0.45 Strażnik Teksasu (s.) 2.00 Poradnik domowy.

■ PRIMA

6.35 Kraj dinozaurów (s. anim.) 7.05 Laboratorium Dextera (s. anim.) 7.30 Atomówki (s. anim.) 8.00 Dzieciół Woody (s. anim.) 8.15 Sabrina - nastoletnia czarownica (s.) 8.45 St. Tropez (s.) 9.50 Portowi policjanci (s.) 10.50 Siódme niebo (s.) 11.50 Diagnoza morderstwo (s.) 12.50 Renegat (s.) 13.50 Kości (s.) 14.45 Gotowe na wszystko (s.) 15.40 Kości (s.) 16.40 Zabójcze umysły (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.50 Milioner (kwiz show) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Bardzo delikatne związki (s.) 21.15 Miss agent (film USA) 23.35 Gaz do dechy (s.) 0.35 Sexy szansa 1.15 Zadzwoń do jasnowidza.

ŚRODA 19 MARCA

■ TVP 1

5.55 Był taki dzień 19 marca 6.00

CZARNY KOŃ

100 min, USA 2004
TVP 1, środa 19.3., godz. 22.55
Reżyseria: Georg Stanford Brown
Występują: Julie Benz, Christopher Cousins, Patrick Day i inni.

Annie Garrett po rozstaniu z mężem rozpoczyna nowe życie na farmie w Colorado, na której hodowane są konie. Kobieta próbuje pogodzić się ze śmiercią siostry, początkującej amazonki, trenując ukochane zwierzęta. Marzy, by wziąć udział w zawodach w ujeżdżeniu. Niestety, jej ulubiony koń ślepnie.

Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Łatek - Nigdy więcej wojny 9.05 Domisie - Poduszka i Jasiek 9.30 Nastoletni geniusz 10.00 Szansa na życie 10.15 Borem, lasem... 10.40 Z EURO-pą na ty 11.10 Moda na sukces (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 Siła z natury 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.35 Siedem pieśni Marii 14.30 Raj 15.00 Wiadomości 15.10 Miłość puka do drzwi (s.) 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.00 Jaka to melodia? (teleturniej) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Trudny powrót (film kanad.) 22.05 Cienie PRL-u 22.55 Czarny koń (film USA) 0.35 Ekonomiczny kalejdoskop Jedyńki 1.05 Kojak - Niezły gość (s.) 1.50 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie... 2.15 Był taki dzień 18 marca 2.20 Notacje - Włodzimierz Kowalczyk.

■ TVP 2

6.10 Ewangelia według św. Mateusza 7.15 My, którzy pozostaliśmy 7.45 Bodzio, mały helikopter - Helikoptery i Rabusie 8.05 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.15 Sądzi i Pucharowa środa (s.) 11.45 Dr Quinn (s.) 12.35 Koło fortuny 13.10 Dzika Australia - Kraina pełna niespodzianek 14.10 Europa da się lubić - Europa naj 15.05 Gliniarz i prokurator - Dziecinka (s.) 16.00 M jak miłość (s.) 16.55 Czterdziestolatek - Gdzie byłaś, czyli Szekspir (s.) 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.05 Jeden z dziecięciu 19.40 S.O.S. Dzieciom! 20.05 Barwy szczęścia (s.) 21.10 Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) 22.55 Iskra w kamieniu 0.00 Panorama 0.20 Mistrzostwa Świata w Göteborgu - Pary sportowe 1.20 Nauka jazdy po afgańsku 2.30 Wideoteka dorosłego człowieka.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności flesz, pogoda 7.50 Gramy dla was 8.00 Serwis info - flesz 8.02 Gość poranka 8.15 Serwis info - flesz 8.16 Przegląd prasy 8.21 Serwis ekonomiczny 8.35 Korespondent TVP o poranku 8.45 Zaolzie 9.15 Serwis info - flesz 10.05 Serwis kulturalny 10.12 Gość poranka 10.30 Serwis info 11.02 Biznes - otwarcie dnia 11.30 Serwis info 12.07 Komentarz - kraj 13.02 Serwis ekonomiczny 13.08 Komentarz - świat 13.30 Serwis info 14.07 Komentarz - kraj 14.23 Serwis kulturalny 14.30 Serwis info 15.10 Raport z Polski 16.13 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.50 Moja ojczyzna Żywiecczyzna 17.00 Raport z akcji (mag.) 18.00 Aktualności 18.45 Ludzie i sprawy 19.20 Five z jazzem 19.50 TV Katowice zaprasza 20.01 Minęła 20-ta 20.30 Serwis info 21.05 Telekurier bliżej ciebie 21.30 Serwis info 22.16 Ekonomia i rynek (mag.) 22.30 Serwis info 0.03 Śladami imperiów - Gibraltar 0.32 Kondycja ludzka - Sprawność fizyczna 1.04 Minęła 20-ta 2.14 Ekonomia i rynek (mag.).

■ POLSAT

5.30 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.20 Adam i Ewa (s.) 6.55 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 7.40 Wielka wygrana (teleturniej) 8.30 Opowieści biblijne - Jezus (film kopr.) 10.30 Beverly Hills 90210 (s.) 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Zamieńmy się z żonami 13.00 Halo, Hans! 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) 15.15 Daleko od noszy - Miliard Dolarów (s.) 15.50 Wydarzenia 16.25 Interwencja (mag.) 16.50 Beverly Hills 90210 (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 I kto tu rządzi? 20.30 Świat według Kiepskich - Pulałka na myszy (s.) 21.00 Zakazany owoc (film USA) 0.05 Joint Venture

(film bryt.) 2.00 Miasto zwycięzców (teleturniej) 3.00 Nocne randki 5.00 Music Spot.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Marzenie wujaszka (film czes.) 10.30 Josef Karlik (dok.) 12.00 Wiadomości 12.30 Sama w domu (mag.) 13.30 Córki McLeoda (s.) 14.15 Ćwiczmy z TVC 14.25 Co znaczy w domu? 14.50 Simpsonowie (s. anim.) 15.15 Legendy Kung Fu (s.) 16.00 Ślub (film nor.) 16.15 Straszna historia (s. anim.) 16.45 Zaczarowane przedszkole 17.15 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Czarne owce (pr. publ.) 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Pod pokrywką (mag.) 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Robin Hood (s.) 20.50 List do Ciebie 21.45 Na tropie (mag. krym.) 22.10 Według prawa 22.35 Café X (talk show) 23.05 Musicblok (pr. muz.) 23.35 Losowanie Sportki i Szansy 23.40 Big Ostrava Band (koncert) 0.35 Losowanie Szczęśliwej 10 0.40 Sabotaż (mag.) 1.10 Simpsonowie 1.30 Moda - Ekstrawagancja - Maniera.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.30 Babel (mag.) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.25 AZ-kwiz 11.50 Żywe serce Europy 12.00 Dom to sztuka (mag.) 12.30 Czarne owce (pr. publ.) 12.45 Reporterzy TVC 13.25 Uwzięni za żelazną kurtyną 13.40 Kwiz dla dzieci 14.05 Tajemnice Toma Wizarda 14.20 Nauka jest zabawna 14.45 Program dyskusyjny 15.05 Katastrofy lotnicze (cykl dok.) 16.00 Pryzmat (mag.) 16.25 Planeta Nauki 16.45 Teleskop 16.55 Sedno 17.10 Wiadomości w języku migowym 17.15 Buly (mag. + transmisja meczu hokeja) 20.00 Ten nasz czeski charakter 20.30 Klub filmowy: W czasie zimowego przesilenia (film br.) 22.05 Retro (mag.) 22.30 Wydarzenia, komentarze 23.05 Sport 23.10 Q (mag.) 23.40 Nocny klub filmowy: Wzrok (film hongkoń.) 1.15 Detektor.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hotel Hansson (s.) 9.30 Arka Noego (film USA) 11.05 Ulica (s.) 11.50 To morderstwo, napisała (s.) 12.45 Lensen i spółka (s.) 13.15 Veronica Mars (s.) 14.10 O.C. (s.) 15.05 Smallville (s.) 16.00 Odłożone sprawy (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Bez śladu (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Miejsce w życiu (s.) 21.15 Na własne oczy 22.10 Agenci NCIS (s.) 23.05 Prawo i bezprawie (s.) 23.55 Gliniarze z Rosenheim (s.) 1.15 112 (mag.).

■ PRIMA

6.35 Ziemia dinozaurów (s. anim.) 7.05 Laboratorium Dextera (s. anim.) 7.30 Atomówki (s. anim.) 8.00 Dzieciół Woody (s. anim.) 8.15 Sabrina - nastoletnia czarownica (s.) 8.45 St. Tropez (s.) 9.50 Portowi policjanci (s.) 10.50 Siódme niebo (s.) 11.50 Diagnoza morderstwo (s.) 12.50 Renegat (s.) 13.50 Kości (s.) 14.45 Gotowe na wszystko (s.) 15.40 Kości (s.) 16.40 Zabójcze umysły (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 5 kontra 5 (pr. roz.) 18.50 Milioner (kwiz show) 19.30 Wiadomości, sport, prognoza pogody 20.00 Kasia Brzydula (s.) 21.15 Top Star Magazyn 22.25 Burn Notice (s.) 23.20 Z Archiwum X (s.) 0.15 Gaz do dechy (s.) 1.10 Sexy szansa 1.50 Zadzwoń do jasnowidza.

Wspomnienia

*Nadzieja jest o stoćroć mądrzejsza,
niż się o niej mówi.
Nawet dla spadających jest skrzydłami,
które pozwolą im wzlecieć.
Stanowi oparcie w każdym bezsensie,
a oczekiwanie jest właśnie kształtem nadziei.*

Dziś, 18 marca, mija rok od dnia, kiedy rozpoczął swą nową wędrówkę

śp. TOMEK KATRUŚÁK

Wraz z rodziną, przyjaciółmi i kolegami z ławy szkolnej wspominają z miłością rodzice i siostrzyczka.

GL-167

*Śpieszmy się kochać ludzi,
tak szybko odchodzą.*

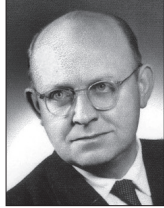
Już jest rok, co zgasło życie Młodego Człowieka

śp. TOMKA KATRUŚÁKA

Na zawsze Jego klasa III C Gimnazjum. GL-184

*Być może dla świata byłeś tylko człowiekiem,
ale dla nas byłeś i pozostaniesz całym światem.*

Márquez

Dnia 18 marca 1918 r. ujrzał światło dzienne, a dzisiaj obchodziłby 90. rocznicę swych urodzin nasz Kochany Tatuś, Dziadek, Teść i Wujek

śp. dr JÓZEF ONDRUSZ

nauczyciel z Darkowa. Wszystkich, którzy Go znali i szanowali, prosimy, by wspomnieli razem z nami. Córka Halina z mężem Royem, wnuk Józef z małżonką Rashmi oraz kuzyn Władek. RK-059

Nekrologi

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 14 bm. zmarła po długiej chorobie nasza Droga Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia, Siostra, Ciocia, Szwagierka

śp. MARTA ZIEMNIOKOWA

z Olbrachcic. Przeżyła 85 lat. Pogrzeb i msza żałobna w intencji Zmarłej odbędzie się w kościele katolickim w Olbrachcicach we wtorek 18 bm. o godz. 15.00. Cześć Jej Pamięci!

Córki i syn z rodzinami. GL-185

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że zmarł w wieku niespełna 85 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Teść, Dziadek i Wujek

śp. JÓZEF JELEŃ

zamieszkały w Karwinie Mizerowie. Pogrzeb Drogiemu Zmarłemu odbędzie się w czwartek, dnia 20 marca 2008 o godz. 15.00 z sali obrzędów pogrzebowych w Karwinie Raju. W smutku pogrążona rodzina. RK-063

Dnia 21. 3. 2008 obchodziłaby 70. rocznicę urodzin moja Kochana Matka

śp. IRENA ZAWADOWA

z Lesznej Dolnej, zaś w czwartek 13. 3. 2008 minęła pierwsza rocznica, kiedy ucichło na zawsze Jej szlachetne serce. O chwilę wspomnień prosi syn Roman z rodziną. GL-186

Co w teatrze

SCENA POLSKA - TRZYNIEC: Pół żartem, pół sercem (18, godz. 12.30, 19.00);

▲ **CZ. CIESZYN:** Pół żartem, pół sercem (19, godz. 12.30).

Co w kinach

KARWINA - Centrum: „O život” (18, 19, godz. 17.45); Pokuta (18, 19, godz. 20.00); Ex: Pokuta (19, godz. 15.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** „Nejkrásnější hádanka” (18, 19, godz. 15.30, 17.45); Pokuta (18, 19, godz. 20.00); **TRZYNIEC - Kosmos:** American Gangster (18, 19, godz. 17.30); 30 dni nocy (18, godz. 20.00); **JABŁONKÓW:** „Na vlastní nebezpečí” (19, godz. 19.30); **CIESZYN - Piast:** Asterix na olimpiadzie (18, 19, godz. 15.30, 17.30); Jestem legendą (18, 19, godz. 19.30).

Co na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00; TVC 2, sobota od godz. 7.00.

POLSKIE AUDYCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: 19.00, nie: 18.30.

Co w terenie

CZ. CIESZYN - Klub Propozycji PZKO Cz. Cieszyn zaprasza na pre-

lekcję z p. Jerzym Wałgą o Cieszynkach 19. 3. o godz. 17.00 do Klubu PZKO przy ul. Bożka.

BŁĘDOWICE - Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 19. 3. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

Co za Olzą

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 5. wystawa „Robinson Crusoe i siedmiu krasnoludków - Dawna literatura dziecięca i młodzieżowa”. Czynna: wt-pt: 8-18, so: 9-15.
WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: czynne codziennie 9-16.

Wystawy

BIAŁA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 6. 4. wystawa Miro Matejki „Obrazy”.

WIELKA GALERIA TEATRU CIESZYŃSKIEGO: do 23. 3. wystawa „Muzeum o muzeum” zorganizowana z okazji 60. rocznicy założenia Muzeum Śląska Cieszyńskiego.

BIBLIOTEKA MIEJSKA w Sibicy, minigaleria „Na Płocie”: wernisaż wystawy Aloisa Bednářa „Obrazy” 19. 3. o godz. 17.00.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89: do 31. 10. wysta-

wa „Kura albo jasko?”; stałe ekspozycje „Tradycje górnictwa w Cieszyńsku” oraz „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie, Dělnická 14:** do 31. 3. wystawa „Piękno mórz i oceanów”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, rynek Mariański 14:** wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”; do 20. 5. wystawa historyczna „Beskidzka turystyka - 120 lat KČT”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

STUDIO NEUWI w Ostrawie, Nádražní 24: do 3. 4. wystawa Dariny Krygiel „Obrazy”.

Firmy budowlane

SWABUD i SWAKOŃ

docieplenie elewacji

przyjmujemy zlecenia na 2008 r.

kom. 776 218 494, 608 556 915

SWABUD-INSIDE

tyniki i wylewki (potéry)

wykonywane maszynowo

kom. 774 278 457

Szybka i fachowa realizacja zleceń.

Cieszyn, Puńcowska 93

www.swabud.cz

Fot. ALFRED LOTTER

Do recytacji wierszy o wiosnie Barbara Bulawa i jej córka Agata odpowiednio ozdobiły głowy.

Już witali wiosnę

MOSTY K. JABŁONKOWA (dc) - Członkowie PTTS „Beskid Śląski” już po raz trzynasty zorganizowali w ub. sobotę „Powitanie Wiosny”. W tradycyjnej imprezie udział wzięło ok. 130 członków i sympatyków „Beskidu”. Na piechotę dotarli do schroniska na Studzienicznym, gdzie - jak powiedział „GL” członek zarządu, **Alfred Lotter** - zawsze są mile przyjmowani, mogą się bawić i śpiewać polskie piosenki bez ograniczeń. - *Niestety nie można tego powiedzieć o wszystkich schroniskach w naszym Beskidzie Cieszyńskim* - stwierdził.

Chociaż „Beskid” jest towarzystwem turystycznym, pomyślano również o okolicznościowym programie kulturalnym. Wiersze o wiosnie recytowały **Barbara Bulawa** z córką **Agatą** oraz główny organizator imprezy **Bronisław Schulhauser**.

Zapachniało świętami

LIGOTKA, GNOJNIK (kor) - Tradycyjnie już, wielkim powodzeniem cieszyła się Wystawa Wielkanocna, którą w Domu Kultury w Ligotce Kameralnej zorganizowało Stowarzyszenie Obywatelskie „Klucz”. Wystawę zwiedzano nie tylko podczas weekendu. Wczoraj zawitała na nią m.in. młodzież szkolna.

Przedszkolaki, uczniowie miejscowej podstawówki i gnojnickiej PSP wspólnie z młodzieżą z ligockiego zboru Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. urozmaicili też w sobotę i w niedzielę wystawę programem kulturalnym. W sali Domu Kultury można zaś było oglądać nie tylko prace ligotczan (m.in. pensjonariuszy Zintegrowanego Zakładu Socjalnego), ale także mieszkańców partnerskiej gminy Jaworze.

Świąteczną wystawę zorganizowano podczas weekendu także w Domu Seniora w sąsiednim Gnoj-

niku. Dyrektorem tej należącej do czeskokieszyńskiego „Caritasu” placówki jest **Libuše Ovčářová**, natomiast zajęcia terapeutyczne prowadzi **Joanna Szpyrc**. To ona wspólnie z pensjonariuszami placówki przygotowała wystawę, na której można było oglądać np. wyroby z papieru, słomy czy siana, a także robotki wykonane na drutach lub sztydelkiem oraz świąteczne wypieki.

Wernisaż z Młádkiem

OSTRAWA (mro) - Dom Książki „Librex” w Ostrawie za pośrednictwem „Stolika Polskiego” serdecznie zaprasza na otwarcie wystawy kanadyjskiego malarza czeskiego pochodzenia **Pavla Skalnika**, którą zainauguruje jego przyjaciel - muzyk, tekściarz i pisarz - **Ivan Mládek**. Wernisaż odbędzie się o godz. 17 w „Librexie” na placu Smetany w Ostrawie.

Międzynarodowa firma MEDIASERVIS s. r. o. poszukuje pracownika na stanowisko

SUPERWIZORA

OFERTA:

- zaplecze stabilnej firmy
- prowadzenie projektu międzynarodowego
- kierowanie zespołem operatorów
- motywacyjne wynagrodzenie
- benefity firmowe (tel. komórkowy, bony żywieniowe, kursy językowe i szkolenia, dodatkowy tydzień urlopu)
- ciekawa praca w młodym dynamicznym kolektywie
- możliwość rozwoju i awansu zawodowego
- miejsce pracy: Brno

WYMAGANIA:

- dobra znajomość języka polskiego i czeskiego
- min. wykształcenie średnie z maturą
- doświadczenie w pracy z PC
- umiejętność prowadzenia zespołu
- komunikatywność, odpowiedzialność, samodzielność, niekaralność

Życiorys wraz z listem motywacyjnym w j. polskim i czeskim prosimy przesyłać na email: petra.kucerova@mediaservis.cz albo na adres Mediaservis s.r.o., Petra Kučerová, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno, kom.: 724 503 795.

WTOREK 18 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Domisie 8.55 Moliki książkowe, czyli - co czytać dziecku (mag.) 9.10 Magazyn Medyczny 9.25 Alchemia zdrowia i urody (mag.) 9.40 Podróżnik 10.00 Magazyn przechodnia 10.15 Zacisze gwiazd - Beata Pawlikowska 10.45 Ranczo (s.) 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Sportowy tydzień 13.15 Warto kochać (s.) 14.00 Forum 14.45 W rajskim ogrodzie 15.05 Dzień jak co dzień - Na Zachód (rep.) 15.15 Nasz reportaż - Beskidzkie granie 15.45 Zwierzowiec 16.00 Magazyn Medyczny 16.15 Alchemia zdrowia i urody (mag.) 16.30 Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) 17.00 Teleexpress 17.15 Domisie 17.40 Opowieści wiatru i morza (mag.) 18.00 Kurs języka polskiego 18.25 Polska z bocznej drogi 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania 19.15 Reksio 19.30 Wiadomości 20.10 Klan 20.35 Komentator (mag.) 21.05 Kopciuszek (s.) 21.35 Wyjechani (dok.) 22.05 Tomasz Lis na żywo 23.00 Errata do biografii - Zygmunt Haupt 23.30 Serwis info; STEREO 23.55 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 0.20 Kurs języka polskiego 0.50 Plebania (s.) 1.15 Reksio 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Komentator (mag.) 2.55 Kopciuszek (s.) 3.20 Pamiętaj o mnie 3.35 Tomasz Lis na żywo 4.25 Errata do biografii - Zygmunt Haupt 4.55 Zacisze gwiazd - Beata Pawlikowska 5.20 Świadkowie nieznanych historii.

ŚRODA 19 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Domo- we przedszkole 9.00 Ostoja 9.55 Skarby nieodkryte 9.50 Szansa na Sukces - Liroy 10.40 Świadkowie nieznanych historii 11.10 S. O. S. Dzieciom! (dok.) 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Komentator (mag.) 13.15 Kopciuszek (s.) 13.40 Wyjechani (dok.) 14.05 Duże dzieci 14.50 Errata do biografii - Zygmunt Haupt 15.15 Łączy nas Polska 15.30 To jest temat - Maciek i Róża 15.45 Kuchnia z Okrasą 16.05 Zwarcie (mag.) 16.30 Ostoja 17.00 Teleexpress 17.15 Domo- we przedszkole 17.45 Reportaż 17.55 Ślad po artystce (rep.) 18.20 S. O. S. Dzieciom! (dok.) 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Dziwny świat kota Filemona 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Tydzień Polski (mag.) 21.05 Noce i dnie (s.) 22.00 Biznes z gwarancją (mag.) 22.25 OBCEY (dok.) 23.10 Zwierzęta w mieście (rep.) 23.30 Serwis info 23.55 Cienie PRL-u 0.40 Pamiętaj o mnie 0.50 Plebania (s.) 1.15 Dziwny świat kota Filemona 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Tydzień Polski (mag.) 2.55 Noce i dnie (s.) 3.50 Biznes z gwarancją (mag.) 4.10 OBCEY (dok.).

CZWARTEK 20 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.35 Budzik 9.00 Raj (mag.) 9.25 Ślad po artystce (rep.) 9.50 Wideoteka dorosłego człowieka 10.35 Wyjeżdżam - zostaję? 10.55 Wielkie sprzątanie 11.10 Zaproszenie - Calisią w przeszłość 11.30 Plebania (s.) 12.00 Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Tydzień Polski (mag.) 13.15 Noce i dnie (s.) 14.10 Biznes z gwarancją (mag.) 14.30 OBCEY (dok.) 15.20 Anna Dymna - spotkajmy się 15.45 Raj (mag.) 16.10 Cienie PRL-u 17.00 Teleexpress 17.15 Budzik - Pieski 17.40 Za zamkniętymi drzwiami - Muzeum Powstania Warszawskiego (mag.) 17.55 Wyjeżdżam - zostaję? (rep.) 18.15 Bzik kulturalny (mag.) 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Przygody Bolka i Lolka 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.35 Z daleka, a z bliska 21.20 Oparte na faktach - Sprawa Emila B. (teatr) 22.30 Taśmy marca (dok.) 23.00 Zwyczajny ksiądz (rep.) 23.30 Serwis info 24.00 XII Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena 0.50 Plebania (s.) 1.15 Przygody Bolka i Lolka 1.30 Wiadomości 2.00 Klan (s.) 2.25 Z daleka, a z bliska 3.10 Oparte na faktach - Sprawa Emila B. (teatr) 4.15 Pamiętaj o mnie.

PIĄTEK 21 MARCA

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.20 Kwadrans po ósmej 8.35 Bajkonurrr, czyli w świecie książek dla dzieci (mag.) 8.45 Kuchcikowo - gotowanie na ekranie 9.00 Maszyna zmian (s.) 9.30 Zapis śmierci (rep.) 9.55 Re - Wizje Sztuki (mag.) 10.20 Tajemnice lasu (rep.) 10.50 Z daleka, a z bliska 11.30 Plebania 12.00

Wiadomości 12.10 Klan (s.) 12.35 Pamiętaj o mnie 12.45 Bukowiec Górny na weekend 13.10 Hity satelity 13.25 Oparte na faktach - Sprawa Emila B. (teatr) 14.35 Taśmy marca (dok.) 15.05 Akademia Domu i Wnętrza (mag.) 15.20 Przylądek Dobrej Nadziei (rep.) 15.40 Magazyn przechodnia (mag.) 15.55 XII Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena 16.40 Zwierzęta w mieście (rep.) 17.00 Teleexpress 17.15 Kuchcikowo - gotowanie na ekranie 17.30 Zapis śmierci (rep.) 18.00 Bukowiec Górny na weekend 18.25 Hity satelity 18.40 Pamiętaj o mnie 18.50 Plebania (s.) 19.15 Niezwykłe przygody pod wierzębami 19.30 Wiadomości 20.05 Klan 20.25 Porozmawiaj z Haliną 21.00 Transmisja papieskiej Drogi Krzyżowej w Rzymskim Koloseum 22.45 Prymas, trzy lata z tysiąca (dramat pol.) 0.25 Bukowiec Górny na weekend 0.50 Plebania (s.) 1.15 Niezwykłe przygody pod 1.30 Wiadomości 1.55 Klan (s.) 2.20 Wejherowskie Misterium Męki Pańskiej (rep.) 3.05 Pamiętaj o mnie 3.15 Porozmawiaj z Haliną 3.50 Polska z bocznej drogi 4.00 Hity satelity 4.15 Prymas, trzy lata z tysiąca (dramat pol.).

SOBOTA 22 MARCA

6.00 Plebania (s.) 8.00 Dla niesłyszących - Echa Panoramy 8.35 Porozmawiaj z Haliną 9.05 Ranczo pod Zieloną Siódemką (s.) 9.35 Zwierzowiec 9.50 Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) 10.20 Duże dzieci 11.00 Złotopolscy (s.) 11.25 Pamiętaj o mnie 11.40 Cała naprzód (mag.) 12.00 Polska dobrze smakuje 12.30 Zacisze gwiazd - zacisza braci Gólców 13.00 Wiadomości 13.10 Wejherowskie Misterium Męki Pańskiej (rep.) 13.55 Dziękujemy za solidarność - Danuta Hart 14.05 Dzika (dok.) 14.30 Polska z bocznej drogi 14.45 Made in Poland 15.10 Siedem życzeń (s.) 16.00 Śniadanie na podwieczorek 17.00 Teleexpress 17.15 Pamiętaj o mnie 17.25 Zawód (dok.) 18.25 M jak miłość (s.) 19.10 Milusiaki 19.30 Wiadomości 20.05 Słowo Prymasa Polski na Wielkanoc 2008 r. 20.15 Ranczo (s.) 21.05 Gwiazdy na Święta 21.15 Komornik (film pol.) 22.50 Wielkanocny Gospel 23.40 Duże dzieci 0.20 Gwiazdy na Święta 0.30 M jak miłość (s.) 1.15 Milusiaki 1.30 Wiadomości 1.50 Słowo Prymasa Polski na Wielkanoc 2008 r. 2.00 Ranczo (s.) 2.55 Zawód. Prymas Polski (dok.) 3.45 Pamiętaj o mnie 3.55 Złotopolscy (s.).

NIEDZIELA 23 MARCA

6.00 Klan (s.) 7.50 Śniadanie na podwieczorek 8.45 M jak miłość (s.) 9.30 Ziarno 9.55 Kukuryków 10.25 Transmisja z Watykanu Mszy Świętej Zmartwychwstania Pańskiego i błogosławieństwo Urbi et Orbi 12.55 Złotopolscy 13.20 Pamiętaj o mnie 13.30 Smak tradycji - Wielkanoc (mag.) 13.55 Szatan z siódmej klasy (film pol.) 15.40 O Marcie, która jest Polką (rep.) 16.10 Skarby nieodkryte 16.35 Zaproszenie 17.00 Teleexpress 17.15 Pamiętaj o mnie 17.30 Szansa na Sukces - Tradycje wielkanocne na świecie 18.20 Gwiazdy na Święta 18.30 M jak miłość (s.) 19.15 Noddy 19.30 Wiadomości 20.05 Falszerze (s.) 20.55 Gwiazdy na Święta 21.05 Nasi w Hollywood (dok.) 22.05 Gwiazdy na Święta 22.15 Trędowata (film pol.) 23.50 Gwiazdy na Święta 24.00 M jak miłość (s.) 0.45 Ziarno (mag.) 1.15 Noddy 1.30 Wiadomości 1.55 Falszerze (s.) 2.40 Zaproszenie 3.00 Gwiazdy na Święta 3.10 Nasi w Hollywood (dok.) 4.05 Złotopolscy (s.).

PONIEDZIAŁEK 24 MARCA

6.50 Stacja Milówka 7.45 O Marcie, która jest Polką (rep.) 8.15 Siedem życzeń (s.) 9.05 Przygody Błękitnego Rycerzyka 10.35 Budzik 11.00 Zawód. Prymas Polski (dok.) 11.55 Plebania (s.) 12.15 Pamiętaj o mnie 12.30 Klan (s.) 12.55 Bzik kulturalny (mag.) 13.20 M jak miłość (s.) 14.05 Falszerze (s.) 14.50 Wielkanoc w Beskidach (rep.) 15.10 A gdyby tak się stało (dok.) 15.50 Romantyk w włoskich bufách (rep.) 16.05 Stacja Milówka 17.00 Teleexpress 17.15 Pejzaże dzieciństwa - Ryszard Kapuściński (dok.) 17.30 Dzika Polska (dok.) 17.55 Szkoła gadać 18.25 Pamiętaj o mnie 18.35 Plebania (s.) 19.00 Kocia Wielkanoc 19.30 Wiadomości 20.10 Klan (s.) 20.30 Fanfan Tulipan (film franc.) 22.10 Gwiazdy na Święta 22.20 Nasi w Hollywood (dok.) 23.20 Bzik kulturalny (mag.) 23.45 Śniadanie na podwieczorek 0.40 Plebania (s.) 1.00 Kocia Wielkanoc 1.30 Wiadomości 1.55 Klan (s.) 2.20 Fanfan Tulipan (film franc.) 3.55 Pamiętaj o mnie 4.10 Gwiazdy na Święta.

PIŁKARSKI WEEKEND: INAUGURACJA WIOSENNEGO SEZONU W 3. I 4. LIDZE

Koszmarny występ Trzyńca

I LIGA

● **SIGMA OŁOMUNIEC - BANIK OSTRAWA 1:0 (1:0). Bramka: 19. Hudec. Sędziował Adam. W. 11 085.** Ostrawa: Vašek - Řezník, Neuwirth, Bolf, Tchuř - Rajtoral, Marek, Bystron, Otepka - Mičola (69. Vrto), Zeher.

Banik zaprezentował się bez pauzujących za kartki napastników Magery i Svërkoša, a Zeher i Mičola nie byli w stanie ich godnie zastąpić. Sukces święciła ołomuniecka odmiana włoskiego „catenacio” - czyli strzelić na 1:0 i bronić się całą drugą połowę.

Lokaty: 1. Slavia 45,.... 4. Ostrava 35 pkt.

II LIGA

● **JIHLAWA - FOTBAL TRZYNIEC 3:0 (2:0). Bramki: 21. i 39. Dupal, 56. Faldyna. Sędziował Drábek. W. 1630.** Trzyńec: Lipčák - Lisický, Chlebek, Formánek, Martinčík - Malíř, Hupka, Berger (60. Konečnik), Lukšík - Veselý, Doubek (77. Maceček).

Mecz do złudzenia przypominał najgorsze trzynieckie kosmary z jesiennej sezonu. W grze Trzyńca zgrzytało szczególnie na prawej flance, z tej strony gospodarze wprowadzili też obie bramkowe sytuacje. Na 3:0 poprawił w 56. minucie płaskim strzałem niepilnowany Faldyna. - *Cała obrona zagrała źle, ale winę za porażkę ponoszą wszyscy piłkarze* - powiedział „GL” trener Trzyńca Miroslav Kouřil, który żałował, że jego zespół nie wykorzystał szansy odbicia się z ostatniego miejsca w tabeli. - *W ofensywie też praktycznie nie istnieliśmy* - dodał Kouřil. Jedyną stuprocentową okazję w meczu po stronie gości zmarnował Veselý, który z kilku kroków huknął Panu Bogu w okno.

Lokaty: 1. Bohemians 33, 2. Slo- wacko 32, 3. Opawa 31,.... 15. Ujście n. L. 14, 16. Trzyńec 12 pkt.

MŚLF

● **ZABRZEG - KARWINA 0:4 (0:1). Bramki: 24., 46. i 84. Opic, 87. Chlebek. W. 400.** Karwina: Kučera - Hoffmann, Gill, Brezničan, Reichel - Juroszek (86. Šuster), Chlebek (87. Giňa), Knötig, Miko - Opic, Sourada (80. Vávra).

Goście od pierwszych minut dyktowali warunki na boisku. Pierwszej dobrej okazji w meczu nie wykorzystał Reichel, ale w 24. minucie Opic strzałem głową zapewnił gościom zasłużone prowadzenie. W 46. minucie Opic zaskoczył rozkojarzonego bramkarza Janku i było 0:2 dla Karwiny. Sporó ożywienia w poczynaniu gości wniósł w końcówce meczu Vávra, wprowadzony na boisko za Souradę. Właśnie z jego podania w 84. minucie Opic skompletował hat-trick. Rozbitą defensywę gospodarzy znokautował efektywnym strzałem Chlebek - 0:4.

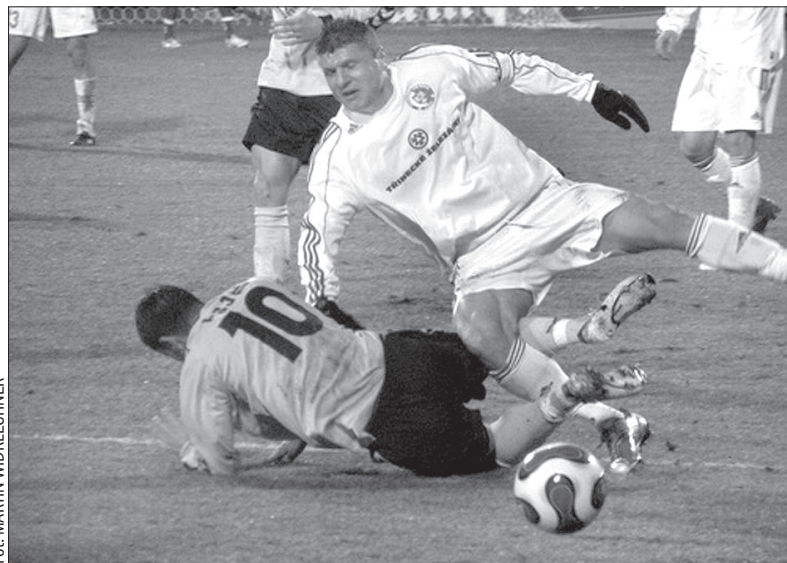
Lokaty: 1. Ołomunieć B 39, 2. Znojmo 33, 3. Frydek-Místek 28,.... 6. Karwina 25 pkt.

FORTUNA EKSTRALIGA FLORBALISTÓW

Pegres poległ z honorem

Florbaliści Pegresu Hawierzów nie nawiążą do udanego ubiegłorocznego sezonu, w którym to sięgnęli po srebrny medal ekstrakligi. Podopieczni trenera Zdeňka Cepka odpadli bowiem z playoffs, przegrywając ćwierćfinałową rywalizację z Tatranem Strzeszowice.

Faworyzowany Tatran wygrał oba mecze w Hawierzowie, w niedzielnym meczu „meczobol” w jednym z najlepszych spotkań tego sezonu. Florbaliści Pegresu nawiązali z obrońcami mistrzowskiego tytułu wyrównaną walkę. W sobotę gospodarze ponieśli dopiero w rzutach karnych, kiedy to decydującego karnego zdobył w 70. minucie Richter, a wcześniej w poprzeczkę trafił Pavel Kožušník. W napięciu do samego końca trzymał widzów też niedzielny

Petr Faldyna (leżący) w ostrym starciu z kapitanem Trzyńca Jaroslavem Chlebkiewiczem.

DYWIZJA E

● **BOHUSLAWICE - MFK HAWIERZÓW 1:2 (1:0). Bramki: 35. Kretek - 75. Punčochář, 79. Buchta (samobójczy). W. 77.** Hawierzów: Pacanovský - Hančín, Škoda, Drozd, Blažek - Pristáš (46. Lakatos), Špička, Pliska (67. Ganaj), Holý - Urban (72. Kisel), Punčochář.

Podopieczni trenera Jaroslava Netoličky nie mogli pozwolić sobie na kolejną przegraną, długo jednak szukali sposobu na rozmontowanie bohuslawickiej defensywy. Gospodarze nie wysilali się zbytnio, z własnego pola karnego wybijali piłki na oślep, byle jak najdalej od bramki. Traf chciał, że do przerwy po jednym z takich przypadkowych zagrań zrodził się gol w siatce Hawierzowa. Kretek w 35. minucie przejął bezpieczną piłkę i z kontry pokonał Pacanovskiego (1:0). Bramka zdobyta przez gospodarzy nie zmieniła obrazu gry. Indianie konsekwentnie grali swoje i doczekali się wyniku w 75. minucie. Punčochář uwolnił się spod opieki obrońców i z dośrodkowania trafił efektywnie piętą na 1:1. Gospodarzy definitywnie pogrążył w cztery minuty później ich własny zawodnik. W zamieszaniu podbramkowym samobójcem popisał się Buchta - 1:2.

● **SLAVIA ORŁOWA - WIELKIE KARLOWICE 0:0. W. 100.** Orłowa: Szarowski - A. Věčerek, Prčík, Drozd, Sochora (78. Noščák) - Bajzath - Lukan, Široký, Hanusek, Kadlčák (62. Hübner) - Kopel (78. Novák).

W pierwszym wiosennym meczu z niemocy strzeleckiej uratował gospodarzy dopiero końcowy gwizdek sędziego. Spotkanie w Orłowej było jednostronnym widowiskiem. Slavia naciskała na bramkę Karłowic, podopiecznym trenera Miroslava Čopjaka zabrakło jednak zimnej krwi w końcówce. Zmarnowane okazje po nocach będą śnić się zwłaszcza Hanusko- wi, który przy lepszej odporności psychicznej spokojnie mógł sięgnąć po hat-trick. Wycieczka piłkarzy z

Wielkich Karłowic mogła wracać w bardzo dobrych humorach. Remis jest bowiem sukcesem gości, którzy tylko raz wystrzelili do bramki Szarowskiego.

Lokaty: 1. Krawarze 34, 2. Ostrawa 33, W. Losiny 26,.... 7. Orłowa 23,.... 14. Wsecin 15, 15. Bohuslawice 15, 16. Hawierzów 12 pkt.

JANUSZ BITTMAR

Sport Polski

■ **KOWALCZYK NA PODIUM.** Justyna Kowalczyk zajęła trzecie miejsce w łącznej klasyfikacji Pucharu Świata w narciarstwie klasycznym sezonu 2007/08. „Kryształową Kulę” wywalczyła Virpi Kuitunen. I to właśnie Finka zwyciężyła w ostatnim biegu sezonu - na 10 kilometrów techniką dowolną w Bormio. Kowalczyk, podobnie jak w sobotnim biegu na tym samym dystansie, tylko techniką klasyczną, była druga.

■ **MAŁYSZ DWUNASTY W PLANICY, TRWAJĄ POSZUKIWANIA NASTĘPCY LEPISTOE.** Austriak Gregor Schlierenzauer zwyciężył w Planicy w ostatnich w tym sezonie zawodach Pucharu Świata w skokach narciarskich. Adam Małysz zajął 12. miejsce, Kamil Stoch był 29. Małyszowi w tym sezonie ani razu nie udało się stanąć na podium PŚ, co kosztowało m.in. posadę trenera Hannu Lepistöe. Jednym z kandydatów do przejęcia steru po Lepistöe jest Austriak Stefan Hornigacher, padają też nazwiska Łukasza Kruczka (asystenta trenera Lepistöe) i Fina Tommiego Nikunena.

■ **KUBICA NIE UKOŃCZYŁ GP AUSTRALII.** Robert Kubica nie ukończył Grand Prix Australii, pierwszej w tym roku eliminacji mistrzostw świata Formuły 1. W lepszym humorze był partner Kubicy z zespołu BMW Sauber. Heidfeld zajął drugie miejsce za Anglikiem Lewisem Hamiltonem z McLarena-Mercedesa. Trzeci był w Melbourne Nico Rosberg z zespołu Williams-Toyota. (jb, PAP)